

Utdanningsbibelen er klar

FOTO: ESKILD ANDERSEN

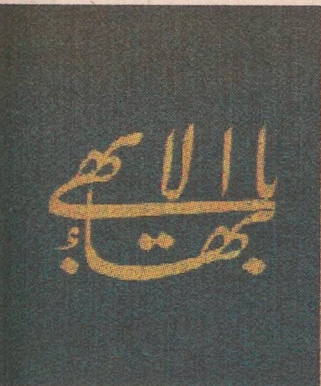
Mjøsutvalget har levert sitt forslag til reformer for norsk høyere utdanning. Rapporten er muligens ingen åpenbaring, men utvalgets leder, Ole D. Mjøs, er ikke redd for å kalle innstillingen Norges nye utdanningsbibel.

Side 4-5

Side 7

Tankekart

Fredskonferansen er over - men idéene og tankene lever videre.

Yá Bahá'u'l-Abhá

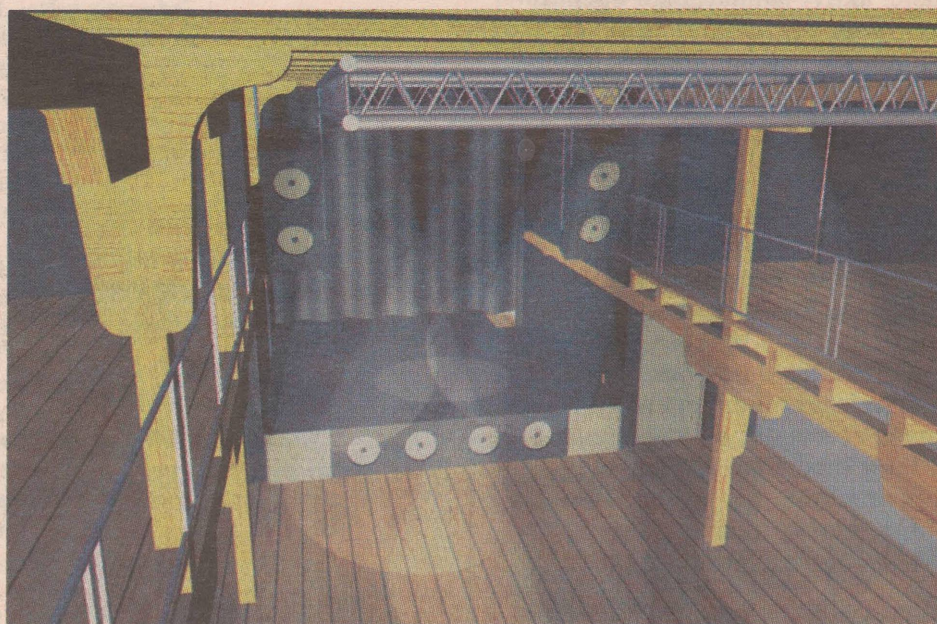
Når tro bygger bro.

Side 16 og 17

Klart for storscene

Studenthuset *driv* skal bygge om i løpet av sommeren og lover å ha Tromsøs største scene klar til høsten. – Dette fortjener studentene, sier styreleder ved *driv*, Ketil Steigen.

Side 11

Mona Glisa

Dermed fortalte hun også alt – eller gjorde hun det?

Side 18

Frierferden over

Etter en omfattende frierferd har nå Mjøsutvalget lagt fram sin rapport om norsk høyere utdanning. Frihet med ansvar ble tittelen på utvalgets rapport. Et omfattende mandat har gitt en omfattende innstilling. Over 800 sider ligger klare til gjennomlesing.

■ – Studenten i sentrum, proklamerte utvalgets leder, Ole D. Mjøs, på Norgesnettrådets konferanse i Bergen, mens han viftet med det han kalte utdanningsnorges nye bibel.

■ Rent intuitivt er det derfor rimelig å tro at tittelen viser til den enkelte student. Det gjør den ikke. Frihet med ansvar skal tillegges lærestedene. De enkelte insitusionene skal i større grad fristilles og gjøres ansvarlig for at studentene kommer igjennom studiene. På normert tid.

■ Det er en voldsom oppgave. Muligens kommer den betimelig, behovet for reformer i det norske utdanningssystemet er åpenbart. Men løser man oppgaven med å legge alt ansvaret på institusjonene? Er man tjent med et utdanningssystem der effektivitet og produksjon blir fyndordene?

■ Hva så med studentene? De blir kunder for kunnskapsleverandørene (lærestedene) og må gå fort igjennom systemet skal institusjonen oppnå økonomisk gevinst. I tillegg åpner man for en bedriftsøkonomisk tankegang der marked og etterspørsel skal styre lærestedenes tilbud.

■ At det skal satses på kvalitet er strålende. Og at utvalget gir et spark til institusjonene både med hensyn på egen organisering og kvaliteten på studietilbudene er meget betimelig. Men, med å presse institusjonene til å produsere kandidater og se til at studentene produserer sine vekttall, blir ikke studiekvalitet målet, men snarere middelet. Akkurat det er betenkelig.

■ Vi må ikke få en situasjon der studentene bare får ansvar. Studentene må selv, for å bruke en klisjé, aktivt ta ansvar for egen læring. Kun da sikrer man at fordypningen ikke går på bekostning av effektivitetstanken.

■ Det hersker for øyeblikket en forbausende konsensus over Mjøsutvalgets forslag. Kanskje er det fordi arbeidslivsorganisasjone allerede er kneblet fordi de satt i utvalget. Kanskje er det fordi Mjøs sin frierferd og vekkelsestaler har gitt resultater.

■ Norsk Studentunion har i alle fall blitt frelst av predikanten Mjøs. Muligens er det slik at studentene alltid taler med flere tunger, men kun én stemme har vi absolutt ikke. Og ikke er den et ekko av NSU-leder Sigrun Aaslands amen heller.

Hvem har det verst i skolen – de flinke eller de lite flinke? Dette har vært et klassisk diskusjonstema i norsk skoledebatt, og det er gjerne høyresiden som mener at de flinke lider, mens venstresiden hevder at de flinke klarer seg uansett, derfor bør vår bekymring gjelde de mindre flinke. Hvem har rett?

Død over flinkheten

I et portrettintervju i siste Apollon (2/00) forteller den unge matematikkprofessoren Jørn Rognes at han som norsk skoleelev ble satt til å regne gjennom den samme matteboka en gang til da han var blitt ferdig lenge før de andre elevene. Fordi Rognes tilfeldigvis flyttet til England kort etter, ble hans talent dyrket fram.

Det er trist at det skal være slik. Sannsynligvis er det ikke få store forskertalenter som går tapt på denne måten i norsk skole. Akkurat nå.

Dobbel kjedsomhet

Men like trist er skjebnen til alle dem som daglig får sitt pass påskrevet: Ikke flink (før het det kort og godt dum). Denne påskriften summeres hvert halvår rituelt opp i noe vondt som heter "Karakterboka". De færreste av oss mener at survival of the fittest bør være et rådende prinsipp i samfunnslivet, men det er dette prinsippet vi bygger vårt karakterfikserte skolesystem på: Riktig nok er barneskolen karakterfri, men rangeringen fra "den flinkeste i klassen" og nedover begynner elevene mellom allerede i første klasse. Det er ikke vanskelig å gjette hvor de har ideen fra.

Matematikk talenter som ikke flytter til England kjeder seg altså av mangel på utfordringer, mens hun som verken fikser matte eller norsk kjeder seg av alltid å mislykkes. Så har altså både høyre- og venstresiden rett?

Flinkheten

Nei, begge tar feil. Jeg tror det er selve tanken om flinkheten som gjør skolen både drepene og kjedelig for mange. Hvis du synes det er morsomt å løse annengradsligninger, interesserer det deg lite å høre at du er flink. Du vil ha anerkjennelse for det du har gjort, og så vil du ha en ny oppgave. Det samme gjelder tegning, dataspill, samfunnsfag, dans, rock, fysikk, fremmedspråk – alle disse livsområdene hvor talentene er så ujevnt drysset ut. En flink musiker er kjedelig å høre på. Flink studenter – også kalt nerder – er kjedelige å være sammen med. It aint mean a thing if it aint got that swing, sang Sir Duke. Og dette burde være skolens og universitetets motto: Dyrk fram talentene – i deg selv og alle andre. Død over flinkheten!

Johan L. Tønnesson,
Redaktør i Apollon,
forskningsmagasin
fra Universitetet i
Oslo.

Mjøsutvalget har lagt fram sin innstilling og ønsker seg kjappere studenter og mer effektive læresteder. Grethe Karlsen, utdanningspolitisk ansvarlig i Studentstyret, stiller seg undrende til den ensidige positive responsen som har møtt utvalgets rapport.

Frihet med ansvar?

Endelig er ventetiden over. Mjøsutvalgets innstilling er ute i det fri og debatten omkring høyere utdanning har starta.

Det som har overraska meg mest er ikke utvalgets forslag til endringer, men den nesten ensidige positive responsen fra både den ene og den andre. NSUs leder Sigrun Aasland sier at det er en historisk seier for studentene. I Bodø jubler man. Lykken for dem er å få betegnelsen universitet. Selv klarer jeg liksom ikke helt å ta av.

Jeg sitter her med Mjøs-utvalgets oppskrift på hvordan man skal bedre den høyere utdanninga. Noen av ingrediensene er produksjon, effektivitet og resultat. Kjenner jeg ikke en viss bismak?

La oss se nærmere på et par av endringsforslagene.

Et nytt gradssystem foreslås der den laveste graden (bachelorgraden) vil få en tidsramme på 3 til 3 ½ år og den høyere graden (mastergraden) 1 ½ til 2 år. Dette vil si et kutt på ett år i forhold til dagens system.

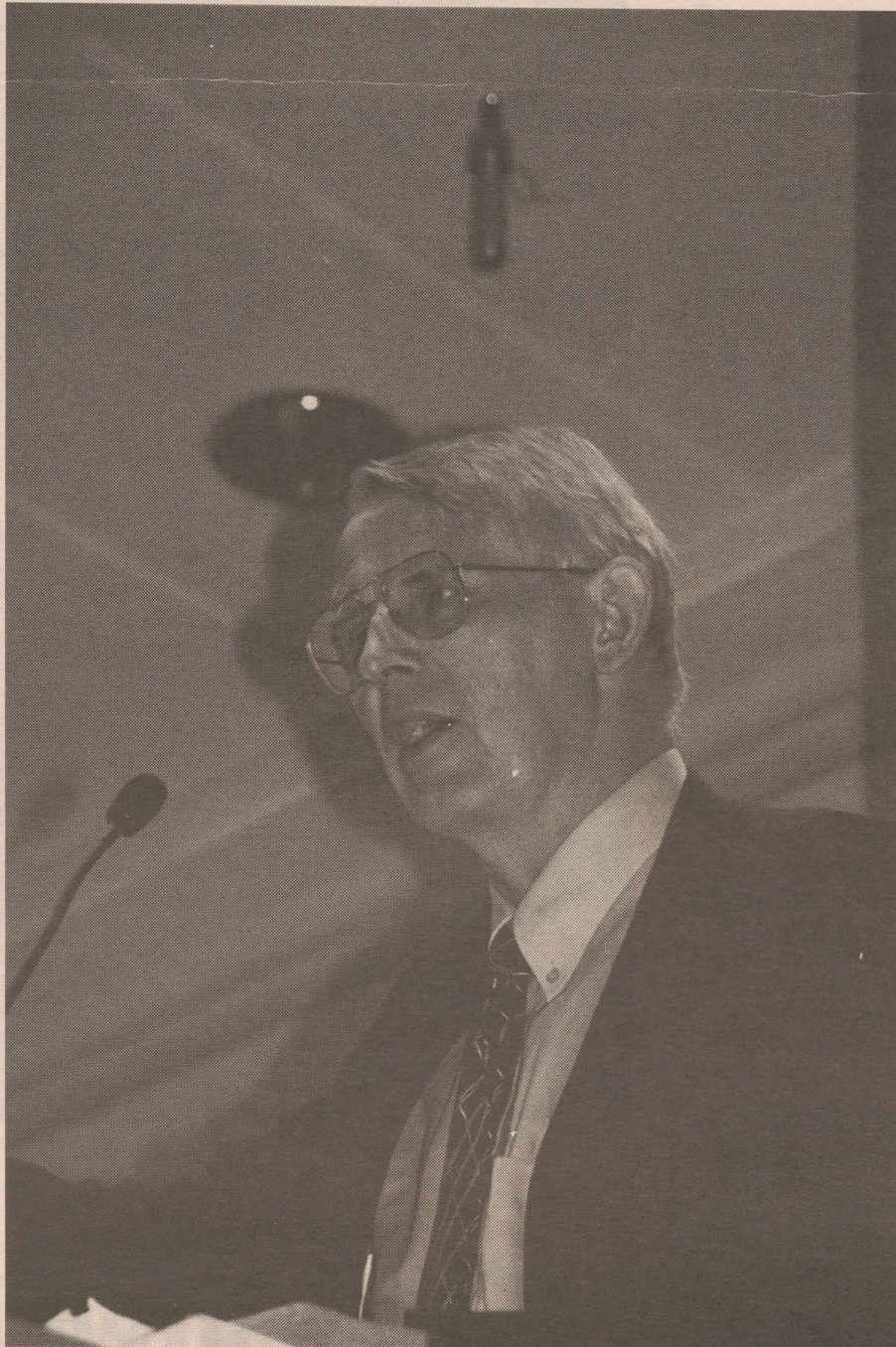
Hvorfor et nytt gradssystem? Fordi vi må følge internasjonale trender. De fleste OECD-landene har et slikt system og da burde vi også ha det. Dette for å gjøre studentutvekslingen lettere. Ikke bare mellom oss og utenlandske institusjoner, men også mellom universitet og høyskoler.

Videre så er "livslang læring" et argument. I dag går alt i et vanvittig tempo og kunnskap blir fort forelda. Det vi trenger er hyppige oppdateringer og dermed blir grunnutdanninga ikke så viktig lengre. Dette er jeg ikke enig i. Grunnutdanninga er et fundament som man skal bygge videre på. Blir dette leddet svakt ser jeg ikke helt poenget med å stable masse på toppen. Det kan fort rase sammen.

Reduksjonen på ett år tror jeg vil gå ut over den bredden det er rom for i dagens gradssystem. Studentene kommer til å velge de store, trygge og tradisjonelle fagene og i liten grad studere de små (sære) humanistiske fagene. I det lange løp tror jeg ikke utdannings-Norge er tjent med det.

Når det gjelder finansiering foreslår utvalget at grunnbevilgninga til institusjonene knyttes opp til resultater i form av vektallsproduksjon og antall fullførte grader. I tillegg vil en viss sum følge den enkelte student.

Lederen i NSU tror dette vil bedre studiekvaliteten fordi utdanningsinstitusjonen vil få større ansvar for at studenten gjennomfører studiene på normert tid. Heretter skal altså studiekvalitet måles i antall avlagte vektall, og UiTø skal ta ansvar for at jeg kommer meg igjennom studiet. Dette er muligens bra. Personlig tror jeg at UiTø og jeg kommer til å være uenig om på hvilken måte dette skal skje. For meg er studiekvalitet overhode ikke å følge et A4-opplegg der institusjonen tar ansvar for å få meg igjennom studiet på raskest mulig tid. Jeg ønsker å få tilegne meg

MJØS: Mjøsutvalgets leder, Ole D. Mjøs, får mye positiv respons for sine effektiviseringstiltak. Grethe Karlsen i Studentstyret mener hastverk er lastverk. FOTO: ESKILD ANDERSEN

kunnskap på mine premisser og i mitt eget tempo. Hvis jeg trenger å bruke lengre tid på min hovedfagsoppgave, beklager mastergrad, enn 1 ½ - 2 år for å levere fra meg et godt stykke arbeid, så gjør jeg det. Hastverk er lastverk! Man skal selvfølgelig bli ferdig med studiet, men det er like selvfølgelig at man skal få tid til fordypning og faglig utvikling. Jeg sitter igjen med en følelse av at jeg snart

vil befinne meg i en sjamporeklame. Jeg følger med i tiden og forventer effektivitet. Den faglige modningsprosessen har jeg i hvert fall ikke tid til.

Tittelen på Mjøsrapporten er "frihet med ansvar". "Ja takk", sier jeg, "det vil jeg gjerne ha".

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Vær kortfattet (maks 2500 tegn), og oppgi navn og adresse. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg. Vi foretrekker tekst via e-post eller på diskett.

Utopia tar med denne utgaven sommerferie. Vi benytter anledningen til å ønske alle våre lesere god sommer og lykke til med eksamen. Vi er tilbake til høsten med nye medarbeidere og ny giv.

Utopia
Studentavisa i Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisagis ut med støtte over semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Vegar Andreassen

Kulturredaktør:
Inger Nilsdotter Bråtveit

Fotoansvarlige:
Hanne Stien
Marit Ljøsne

Daglig leder:
Eskild Andersen

Internettansvarlig:
Thomas Johansen

Redaksjonen:
Anders Lilleheim, Harald Groven, Halvor Johannes Lie, Hadi Lile, Ingrid Klein-Hedlund, Irene Foss, Jon Terje Eiterå, Kari Mette D. Eliassen, Krister Brandser, Marte Bull-Njaa, Matthias Zielke, Michael Wynn, Ole Martin Jenssen, Reidun Faye, Rune Thomassen, Siri J. Pedersen, Trine Andreassen, Ingvild Valberg

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 53 66

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@utopia.no
Internett:
http://www.utopia.no

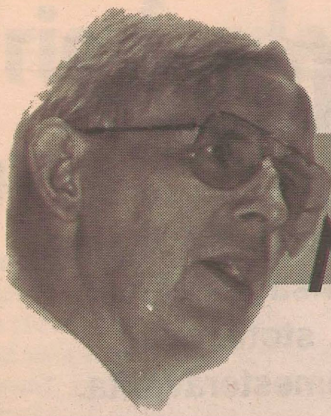
Annonsepriser:
Kontakt oss for tilbud
email: annonse@utopia.no

Neste deadline:
31. august 2000

Neste utgivelse:
6. september 2000

Trykk:
Bladet Tromsø,
Opplag:
5000

ISSN:
0806-9611

Mjøs-rapporten

mer forskning

gradssystem

problembasert læring

universitet grønn bibel

Dette mener de om

rapporten:

Sigrun Aasland, leder i Norsk Studentunion:

– Nå skal studentene stå i fokus. Dette er studentenes reform.

– Å skape en god utdanning for flere er utfordringen, sier Aasland.

– Målene er å senke strykprosenten og frafallet. Da må også institusjonene stilles til ansvar for den oppgave de skal forvalte. Her er det et åpenbart reformbehov, fastslår hun.

Hun mener det er et paradoks at det økonomiske ansvaret stadig ligger hos den enkelte student, mens det for lærestedene ikke får noen konsekvenser om deres studenter ikke tar eksamen.

– Det er på tide å sikre at norske studenter slipper å ta opp dyre lån for en

dårlig utdanning. Det må gjøre vondt å være et dårlig universitet, konstaterer Aasland.

I tillegg blir studentenes krav til kvalitet endelig tatt på alvor gjennom stykkprisfinansiering og gebyrstipend, mener Aasland, samtidig som hun hilser velkommen et uavhengig og faglig tilsynsorgan.

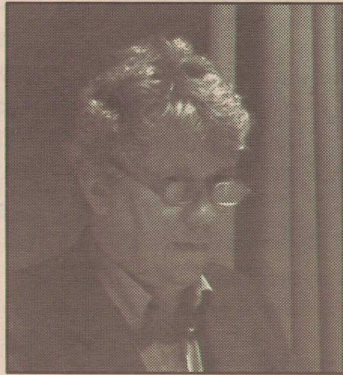
– Utdanning har gått fra å være et privilegium via en rettighet, til å bli en absolutt nødvendighet. Dermed må også institusjonene bli sitt ansvarbevisst, avslutter Aasland.

Svein Erik Skønberg, Avdelingsdirektør for kompetanse og IKT i NHO:

– Vi har fått gjennomslag for mange av våre tanker.

Skønberg mener likevel utvalget ville kommet fram til et annet resultat dersom det hadde bestått av 15 personer fra arbeidslivet.

– Vi ønsker mer fokus på livslang læring. Dialogen mellom utdanningssystemet og arbeidslivet må løftes mer fram, gjerne med et konkret samarbeid over tid mellom institusjoner og

bedrifter, bedyrer Skønberg.

Arbeidet med Mjøsutvalget kan bidra til å skape allianser som vi alle vil tjene på, hevder NHO-representanten.

– Og det bør være positivt selv om det er jeg som sier det, avslutter Skønberg.

Per Sivertsen, utdanningssekretær i LO:

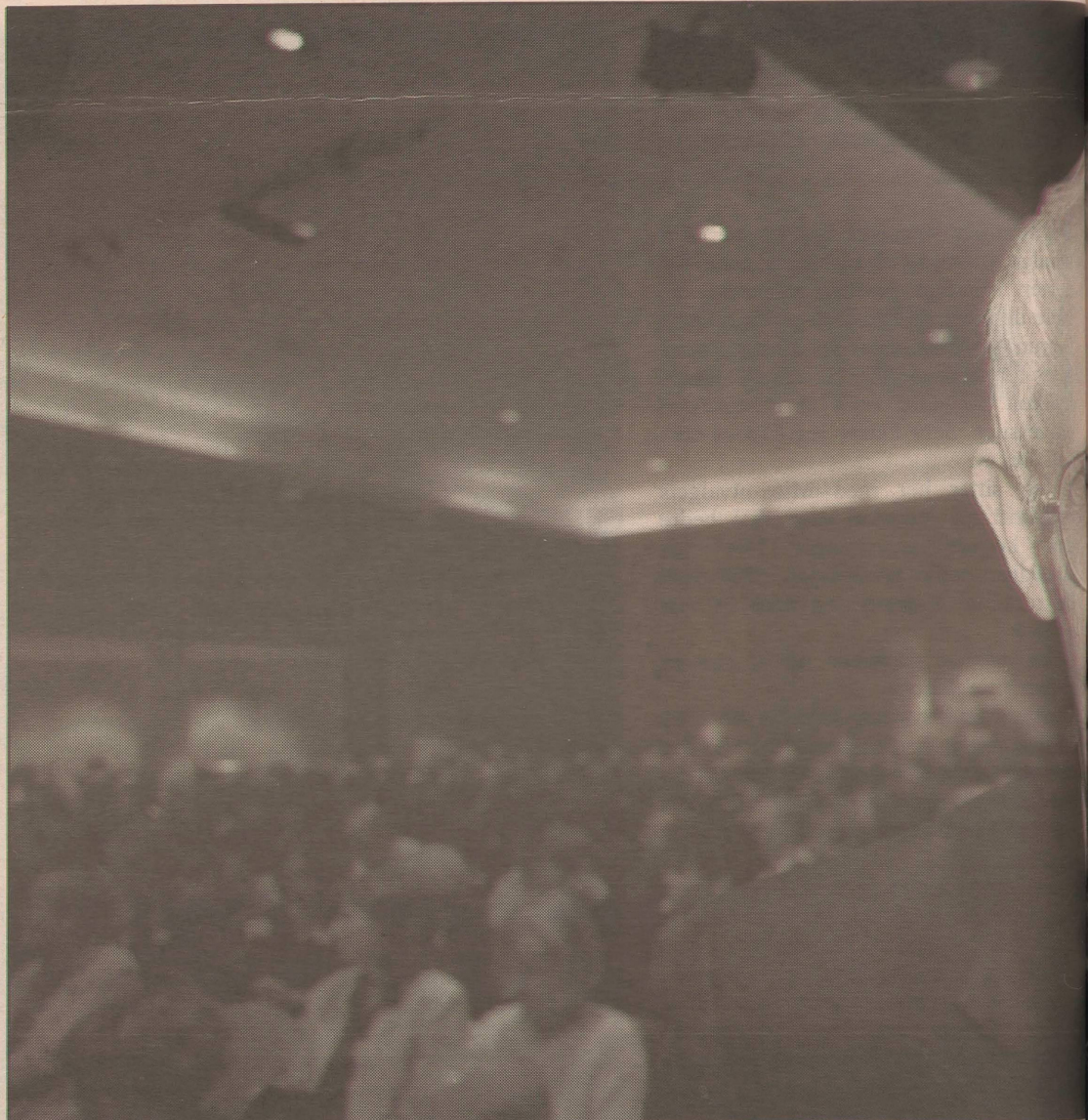
Mer fokus på realkompetanse samt inntaksreglene til høyere utdanning.

– Dette er sentralt og viktig for at nye grupper også skal få innpass, hevdet Sivertsen. Hvis målet på sikt er å få likeverdighet, må man også åpne for inntak på basis av yrkeserfaring og annen erfaring, som alternativ til utdanningskravet, fastslo

LO-representanten.

Også Sivertsen synes det er lurt at partene i arbeidslivet er med i denne prosessen.

I FORGRUNNEN: Ole D. Mjøs må finne seg i å stå i forgrunnen for utdanningsnorge etter å ha ledet Mjøsutvalget

– Studenten i sentrum

Både student, lærested og samfunn skal stå i sentrum for fremtidens utdanningssystem i Norge, proklamerte Mjøsutvalgets leder, Ole D. Mjøs, foran et samlet utdanningsnorge i Bergen sist torsdag.

Mjøsutvalget la fram sin rapport om høyere utdanning i Norge mandag 8. mai. Sist torsdag var utvalget og tilhørere samlet i Bergen på Norgesnettrådets årlige konferanse.

Mjøs snakket varmt om behovet for reformer i den høyere utdanningen i Norge, og hva utvalget ville oppnå.

– Alle mener det er behov for reformer, og om diagnosen er presis kan muligens diskuteres. Vi setter i alle fall fokus på høyere utdanning og legger fram

en plattform som vi kan bygge videre på, sa Mjøs og pekte på tre sentrale punkt utvalget vil fokusere på:

1. Studenten i sentrum

– Man kan ikke drive et lærested uten studenter. Ingenting er viktigere i høyere utdanning enn studenten, messet Mjøs, som er tidligere rektor ved Universitetet i Tromsø.

Han mener derfor forholdene må legges til rette for at studentene får et kvalitativt godt tilbud, og at institusjonene må ta mer ansvar for at studentene ikke faller ifra underveis.

2. Institusjonen i sentrum

Mjøs påpekte at det må bli en helt annen nærhet mellom institusjon og student.

– I tillegg må man legge mer ansvar og selvstendighet ut til institusjonene. Sentralstyrte tiltak fungerer ikke i praksis i et heterogent samfunn, forklarte

Mjøs, og synes institusjonene må være frie til å kunne kjøre sine egne løp.

– De som tar utfordringen vil gå ei lys framtid i møte, spådde utvalgslederen.

3. Samfunnet i sentrum

Å satse på høyere utdanning mener Mjøs også vil være et gode for samfunnet.

– Staten må forme sin nasjonale utdanningspolitikk. Institusjonene må gjøre det de skal i nærhet med studentene, mener han.

Åpen

Under hele arbeidsprosessen har Mjøsutvalget vært åpne og inkluderende. Det er første gang arbeidslivsorganisasjonene LO og NHO har vært med i et regjeringsutnevnt utvalg.

– Vi har ønsket å få prosessen i gang mens vi holdt på og før innstillingen kom, forklarte Mjøs.

studenten i fokus Skole utdanning selvstyre effektivitet vektallsproduksjon

Mjøs-rapporten

Mer selvstyre

Universiteter og høyskoler bør belønnes for å få studentene raskt gjennom studiene, foreslår Mjøsutvalget, som også vil gi institusjonene mer selvstyre. Utvalget sier imidlertid lite om de økonomiske og administrative konsekvensene av forslagene.

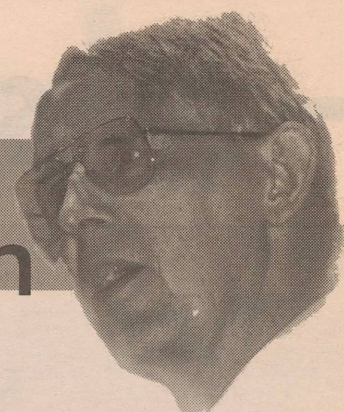
Dette foreslår Mjøsutvalget

- ✓ Institusjonene skal få større frihet og mer selvstyre
- ✓ Et flertall vil organisere universiteter og høyskoler som egne rettssubjekter i henhold til egen særlov
- ✓ Det opprettes et uavhengig fagorgan Senteret for evaluering og akkreditering i høgre utdanning for evaluering og godkjenning av utdanninger og institusjoner
- ✓ Betegnelsene universitet, vitenskapelig høyskole, statlig høyskole og privat høyskole opprettholdes
- ✓ Høyskolene kan oppnå universitetsstatus på bestemte vilkår
- ✓ Intern styring deles mellom et styre og et faglig kollegium
- ✓ Styret har hovedansvaret for den langsiktige utviklingen av institusjonen og har ansvar for økonomisk-administrative spørsmål
- ✓ Det faglige kollegium har ansvar for faglige spørsmål *
- ✓ Rektor leder det faglige kollegium *
- ✓ Rektor er øverste leder ved institusjonen og ansvarlig overfor styret *
- ✓ Rektor er ikke medlem av styret, men er saksforbereder for styret *
- ✓ Resultatorientert finansiering gjennom stykkprisfinansiering av kandidater og vektallsproduksjon
- ✓ En fast del følger studenten som et gebyrstipend eller "voucher" og utbetales når studenten har gjennomført anslagsvis 50 prosent av normert studieprogresjon *
- ✓ Tredelt forsknings-bevilgning (til grunn ligger resultats- og kvalitets-kriterier, regional- og fagpolitiske prioriteringer samt studenttall)
- ✓ Større vekt på studentutveksling med utlandet
- ✓ Dagens karaktersystem bør erstattes med én felles karakterskala. Skalaen består av fem beståttkarakterer basert på den internasjonale skalaen European Credit Transfer System (ECTS)
- ✓ Hovedansvaret for kvalitet og effektivitet bør ligge hos den enkelte institusjon
- ✓ Større vekt på studentdeltakelse og kontinuerlig evaluering (studentportefølje)
- ✓ Undervisningskompetanse bør sikres gjennom en lærerportefølje / mappedokumentasjon
- ✓ Gjensidig forpliktelse i læringsprosessen mellom student og institusjon
- ✓ Studenter bør omfattes av velferdsordningene i samfunnet på lik linje med andre borgere
- ✓ Dagens gradsstruktur avvikles: Lavere gradsnivå får navnet bachelor og høyere gradsnivå får navnet master
- ✓ Normert studietid for avsluttet høyere grad (master) reduseres fra 6 til 5 år
- ✓ Bachelor-graden normeres til 3 eller 3 ½ år
- ✓ Det enkelte institusjon utformer mastergrad med stor fleksibilitet og frihet
- ✓ Ex. Phil- og Ex. Fac.-ordningene opprettholdes og videreutvikles *
- ✓ Institusjonene markestilpasses og gis incentiver til å møte studentenes etterspørsel og samfunnets behov
- ✓ Det fastlegges en minstekapasitet på visse typer utdanninger
- ✓ Norsk forskning må komme opp på OECD-nivå innen fem år og innen ytterligere fire år nå gjennomsnittet for Sverige, Finland og Danmark
- ✓ Offentlig satsning på grunnforskning må øke

* Flertallets forslag

Innstilling.

Mjøsutvalget

Utvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 30. april 1998. Mandatet for utvalget var å vurdere sentrale spørsmål og problemstillinger i norsk høgre utdanning. Blant utvalgets 17 medlemmer er representanter fra partene i arbeidslivet, vitenskapelig ansatte og ledere ved universiteter og høyskoler, studenter og personer med lang erfaring fra forvaltning og politisk arbeid. Utvalgets leder er Ole Danbolt Mjøs.

Utvalgets innstilling skal på en omfattende høringsrunde og statsråden håper på en sluttbehandling høsten 2001, med konsekvenser for budsjettåret 2002.

Skeptisk til diagnosen

Prorektor Bjørnå og **Noralv hilser velkommen flere av Mjøsutvalgets forslag, men er skeptisk til diagnosen som ligger til grunn.**

– Diagnosen på høyere utdanning er ikke helt god. Man må ha en god diagnose, før man kan foreslå endringer, mener prorektoren.

– Rapporten er litt for løs. Den sier lite om konsekvenser av forslagene, hevder Bjørnå, som forstår at kollega Rolv Mikkell Blakar ved Universitetet i Oslo betegner den som uferdig.

Politisk slagside

Bjørnå har konsentrert seg spesielt om de kapitlene som går på styring av institusjonene. Han er litt forundret over at ingen har gått sterkt imot forslaget om eksternt flertall i styrene.

Han påpeker samtidig en del problemer rundt utvalgets forslag.

– Disse seks personene som skal utgjøre flertallet i institusjonsstyret – hvem skal velge, nominere og utpeke dem?

– Hvis det er slik at departementet utpeker og universitetene bare skal være forslagsstillere, får departementet litt for stor kontroll med de eksterne representantene. Da blir lett departementet for

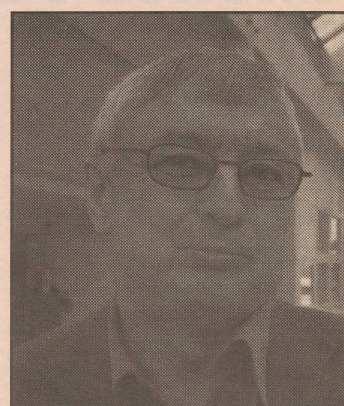
enerådende, og vi vet ikke hvilke personer vi får. Det ideelle hadde vært at universitetene selv utpeker representantene, for da får vi personer med akademisk bakgrunn, og som skjønner og kjenner universitetene, tror Bjørnå.

Fristilling

Mjøsutvalget ønsker en fristilling av institusjonene noe tittelen "Frihet med ansvar" gjenspeiler.

– Skal institusjonene ta mer ansvar, må de også få frihet til å utøve sine oppgaver. Det har vært en tendens med for mye detaljstyring fra departementet, forklarer prorektoren.

Når det gjelder utvalgets forslag

Prorektor Noralv Bjørnå

om nedkutting av studietid og fokuset på effektivitet og produksjon, er ikke Bjørnå enig at en slik form for effektivisering nødvendigvis er av negativ forstand.

– Tanken er at man kan klare like mye, men på kortere tid, sier Bjørnå, og viser til at det på realfagene, for eksempel, ikke vil være den store forandringen.

– Også humanistar kan jobbe med fisk

HAR DET SOM FISKEN I VATNET: Julia Seljeseth (26) er utdanna sosiolog med traineejobb ved Eksportutvalget for fisk.

Sosiologisk jobbfangst

Julia Seljeseth byrja som trainee ved Eksportutvalget for fisk allereie veka etter at ho avslutta hovudfaget i sosiologi.

Julia Seljeseth (26) innrømmer at ho kunne nesten ingenting om fisk då ho oppdaga Eksportutvalget for fisk sin stillingsannonse i fjor sommar. – Jøss,

denne jobben passar meg faktisk, tenkte ho likevel.

Metoden på sosiologien har vore god fagleg ballast for å forstå statistiske undersøkingar, tabellar og analysar i arbeidet til Julia Seljeseth. Studentar som i desse dagar plagast med Ottar Hellevik si tunglesne metodebok bør vere klar over dette. Med sin norsk-russiske bakgrunn er det dermed heilt greit å vere geografisk tilknytt Aust-Europa

i traineejobben. Hovedoppgåva hennar i sosiologi var forøvrig ein komparativ studie om tilhøva i Norge og Russland.

– Spannande, lærerikt, artig ungt miljø og masse action her. 26-åringen med vektal innan lingvistikk, pedagogikk, filosofi, sosiologi, engelsk og norsk ved universiteta Arkangelsk og Tromsø har jobba med fiskeri sidan februar i år og trivst tydeligvis med det.

Eksportutvalget for fisk har ein litt uvanleg personalpolitikk. For å eksportere enda meir fisk, importerer dei nyutdanna samfunnsvitarar og humanistar.

Hallgeir Løland Torpe
Jon Terje Eiterå (foto)

Personalsjef Rigmor Abel ved Eksportutvalget for fisk må halde styr på eit ungt, dynamisk og akademisk arbeidsmiljø. I fjor var nesten 70 prosent av arbeidsstokken på vel 60 personar under 35 år. I ei tid der norsk fiskeri omset for 30 milliardar kroner utanlands er det ikkje unaturleg at denne næringsorganisasjonen hadde råd til å flytte inn i romslegare lokaler i Strandvegen i forrige veke. Her luktar det rådyrt golvbelegg, fancy interiør og framtidsoptimisme.

– For å bygge opp eigen kompetanse innan fiskeri og marknadsføring er vi nett no i gang med å tilsette tre nye trainee'ar med arbeidspraksis i USA, Brasil og Japan, fortel personalsjefen som sjølv er utdanna siviløkonom.

Diverse samfunnsvitarar

Den ungdomlege arbeidsgjengen består av alt i frå statsvitarar og diverse andre samfunnsvitarar til fiskerikandidatar, juristar, økonomar, diplommarknadsførarar og dessutan har dei ei kokekyndig lærerinne med på laget. Då

Utopia var innom kontoret var flesteparten av dei på forretningsreise til Brussel.

Eksportutvalget slit ikkje med rekrutteringsproblemer. Riksdekkande stillingsannonsekampanjar sørgar for mange velkvalifiserte søkjarar til hovudkontoret i Tromsø. Rigmor Abel reknar med at skulebesøk og utplasseringspraksis for NFH-studentar bidrar til også å synleggjere Eksportutvalget for fisk som arbeidsplass. Hittil har det absolutt ikkje vore nødvendig å nytte seg av verken arbeidsformidling gjennom A-etat eller konsulentfirma som tilbyr intensive rekrutteringsmetodar.

Filosofi og fiskeri

Personalsjef Abel har henta inn ein del av sine dyktige medarbeidarar rett etter at dei gjorde seg ferdige ved Universitetet i Tromsø. Trass dette vedgår ho at på eit område må folka ute i Breivika skjerpe seg heretter.

– På søkjarlistene ser vi ofte at tromsøstudentane manglar språkpraksis og studiar i utlandet. Vi er trass alt kanskje Tromsøs mest internasjonale arbeidsplass, så her ligg det litt av ei utfordring.

Eksportutvalget for fisk er eit eksempel på at det finst andre mogelegheiter enn læreryrket for folk med høgare allmenutdanning: Rigmor Abel ser nemleg for seg at både samfunnsvitarar og humanistar kan jobbe med fisk.

Smaken av frosk

Rundt 4.800 tromsøværingar lot seg friste av froskelår, seminar, baccalao og utstillinger under Fiskeridagene i Tromsø 5. og 6. mai.

Marius Karlsen

Leder for Fiskeridagsutvalget, Åge Gerhardsen, innrømmer at besøkstallet var lavere en forventet.

– Vi håpet på rundt 700 flere besøkende, men alt i alt er vi kjempefornøyd med arrangementet, forklarer han.

250 elever

Gerhardsen mener informasjonsbehovet fra fiskerinæringa er stort.

– Fiskeridagene er med på å synleggjere fiskerinæringa ovenfor både ungdom og den øvrige

befolkninga i Tromsø. Hovedmålet vårt er jo å rekruttere ungdom til næringa, og rundt 250 elever deltok på våre seminar, forklarer Gerhardsen.

Største næring i Tromsø

I fjor ble det eksportert fisk for 2,4 milliarder kroner fra Tromsø. På landsbasis er tallet nærmere 30 milliarder kroner, noe som gjør fisk og fiskeprodukter til Norges nest største eksportvare etter olja.

Gerhardsen håper næringa nå viser interesse for å videreføre Fiskeridagene.

– Fiskerinæringa er den største næringa i Tromsø, og jeg håper vi greier å få gjennomført arrangementet også til neste år, forklarer han.

FROSKE-SNACKS: Morten Jacobsen frister med nystekte froskelår under Fiskeridagene i Tromsø.

FOTO: ANN SISSEL MOE (BLADET TROMSØ)

Verdt å vite

8 millioner til omstillingstiltak

OSLO: Universitetet i Tromsø har fått åtte millioner kroner til omstillingstiltak. Til sammen fordelte Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 90 millioner kroner til universitetene, 10 millioner mindre enn først antatt. – Midlene skal hjelpe universitetene til å møte fremtidige utfordringer og behov i samfunnet, både som undervisnings- og forskningsinstitusjoner, heter det fra departementet.

17 millioner til renovering

TROMSØ: Universitetsstyret skal på torsdag fordele disponible midler til byggetiltak. Det foreslås å bruke 17 millioner kroner på å renovere Gjennomgangsbygget (bygget som huser biologi- og geologistudentene). Renoveringa inkluderer utskifting av ventilasjonsanlegget, og arbeidet skal være avsluttet innen utgangen av år 2002.

Økning i søkerantallet

TROMSØ: 1.401 søkere hadde Universitetet i Tromsø som førstevalg på sitt søknadsskjema. Dette er en økning på 2,3 prosent fra i fjor viser tall fra Samordna opptak. Høgskolen i Tromsø fikk 3,6 prosent færre søkere i år enn i fjor. For første gang er det ikke nok søkere til å fylle de 150 plassene ved lærerutdanninga ved Høgskolen. Både Universitetet i Oslo og Bergen har tilbakegang, henholdsvis med 2,6 og 6,4 prosent, mens NTNU fikk en økning på 8,6 prosent.

Kritisk til rabattordning

TROMSØ: Universitetsstyret skal torsdag utarbeide sin høringsuttalelse om Aamodtutvalgets rapport. Av sakspapirene går det frem at man er svært kritisk til å omgjøre dagens reisestipend innenfor Norge til en generell rabattordning. Styrets innstilling mener en eventuell rabattordning ikke vil kunne kompensere for dagens reisestipend.

Fjerner tilbud til dyslektikere

TROMSØ: Høgskolen i Tromsø har vedtatt å fjerne tilbudet om retteprogram på eksamen til dyslektikere. Rektor Lisbeth Halse Ytreberg ved HiTø forsvarer vedtaket, og mener det må stilles krav til studentene ved lærerutdanninga. Hun frykter heller ikke at dyslektikere vil skygge unna lærerutdanninga etter vedtaket. Studenttinget har reagert kraftig på vegne av dyslektikerne, og mener vedtaket er diskriminerende.

Fredelig agenda

Horder av fredsforskere var forrige helg samlet i Tromsø for å diskutere hvordan høgre utdanning kan bidra til fred og konfliktløsning.

Kyrre B. Elvenes Brækhus

Den internasjonale fredskonferansen ble avsluttet 6. mai etter tre dager pakket med sesjoner, seminarer og diskusjoner.

– Konferansen hadde en imponerende oppslutning av ledende personligheter fra hele verden. I en sesjon oppsummerte Betty Reardon hva som har skjedd innen fredsforskning de siste 25 årene. Mange av dem hun nevnte var faktisk tilstede, sier professor Knut Holtedahl som satt i styringsgruppa.

Han forteller at konferansen ikke har vært planlagt i mer enn halvannet år, og at den virkelige jobbinga bare har foregått i ett halvår.

– Konferansen har òg vært av stor betydning lokalt, sier han.

– Det er ikke hver dag at høgskolen og universitetet i fellesskap drar i land prosjekter i denne størrelsesordenen.

Fredsstudier til Tromsø?

– Universitetet i Tromsø er det rette stedet for et masterstudium i freds- og konfliktløsning. Universitetet har entusiaster. Universitetet har faglig kompetanse. Det går rett og slett for tregt i Oslo, sier Bent Natvig,

FARGERIKT FELLESSKAP: Med storinnrykk av fredsforskere ble det trangt om plassen på universitetsområdet. Også gulvet ble tatt i bruk når lunsjen skulle inntas.

professor ved Universitetet i Oslo.

Håkon Fottland mener ledelsen ved universitetet gjennom konferansen bør ha mottatt ei klar melding: Skaff Tromsø fredsstudier.

Framover

Et av målene med konferansen er å etablere et såkalt fredsnett. Hva dette egentlig innebærer er fremdeles noe uklart. Men det er snakk om å samle og koordinere informasjon samt skaffe en oversikt over den kompetansen

som allerede finnes innen fredsforskning, sier arrangørene. Dette blir mest sannsynlig i form av et elektronisk nettverk.

Den andre hovedmålsetninga er i større utstrekning å integrere etikk og konfliktløsning i høgere utdanning med ønske om å etablere et fredsstudium i Norge.

Ønsket om en ny fredskonferanse om fem år er også tilstede, men i følge Håkon Fottland i sekretariatet er det ennå "uti det blå".

– Først må vi få på det rene

hva som faktisk skjedde her. Styringsgruppa skal ha abstrakter inne til 13 juni, og disse skal så evalueres.

Sluttregninga

Håkon Fottland har imidlertid ikke lyst til å snakke om økonomien.

– Jeg vil ikke si noe om det ennå. Styringsgruppa skal få vite hvordan det har gått først. Alt før konferansen var det klart at økonomien ikke var helt enkel.

Studentkonferansen – med vind i seilene

Etter fredskonferansen med mange løse ideer og visjonære tanker ble studentkonferansen et mer konkretisert motstykke og en oppvisning i effektivitet.

Lykke i fiskeulykke

Hakk i hel etter Higher Education for Peace fulgte studentkonferansen. Startskuddet ble avfyrt søndag 7. mai med en heidundrende tur til Ryøy ombord den ærverdige selfangstskuta "Polstjerna". I et drivende regnvær slengte deltagerne fiskesnørene ut i Rystrømmen med håp om storfangst og en fruktbar konferanse. – Do Norwegians always get fish? Spurte den litt slukørete irske studentunionslederen, Peter O'Neill. Vel, det så faktisk slik ut. Mang en skjegget torsk ble dratt på dekk, men de triumferende var utelukkende nordmenn. Det må ha vært i disse våte timene at de tilrei-

sende, bl. a. fra Rwanda, Nederland og Sverige bestemte seg for å overbevisse rundt mødebordet i stedet.

Ambisiøst og målrettet

Målene for den etterfølgende dagen var ikke mindre enn meget ambisiøse og tilsynelatende naive. Men enhver tvil ble tvunget ned i dyppet lenge før skuffelsen over manglende fiskeulykke svant hen. Etter en serie med høyst produktive workshopper og ide-myldring tok ideene form. I korte trekk dreide det seg om å etablere et studentnettverk for å fremme fredsutdannelse og forhindre konflikter.

– En suksess

Kanskje ikke så overraskende var det Ole D. Mjøs som først luftet ideen om en separat studentkonferanse. Studentstyret i samråd med SEMUT tok på seg oppgaven å bære tanken videre. En rekke studentunions ble invitert. Det var først så sent som et par dager før Higher Education for Peace at den økonomiske dekningen var sikret. Hadi Lile, en av koordinatorene, kaller konferansen en suksess. Ideene ble raffinert og førte til målsetninger når det gjaldt arbeidet med å bygge opp nettverket og sikre dets fremtid. Det ble produsert dokumenter som skal brukes til arbeidet med å skaffe penger. Et nytt møte ble plottet inn på kalenderen en gang sent på høsten. Her skal de siste brikkene falle på plass og lede til et aktivt nettverk som kan fremme fredsbyg-

gende arbeid og engasjere studenter verden over.

GSNEP?

Navnet på nettverket er ikke helt bestemt, men lyder foreløpig ikke mindre forvirrende enn Global Student Network for Education for Peace. Det blir sikkert en like rivende debatt omkring navnet som det var når det ble diskutert om nettverket skulle være tilknyttet UNESCO eller stå alene. Selv om disse to spørsmålene fortsatt står ubesvart vil det ikke vare lenge før studenter i alle verdenshjørner får et slagkraftig organ for fredsarbeid. UiTø burde være stolt av å ha lagt forholdene til rette for etableringen av en studentorganisasjon som kommer til å gjøre seg sterkt bemerket framover.

Arvinn Eikeland Gadgil

Utenfor Tromsø

Sammenslåing

OSLO: Det norske universitetsrådet og Det norske høyskolerådet slår seg sammen, og får navnet Universitets- og høyskolerådet (UHR). Tidligere leder i Universitetsrådet, rektor Tove Bull (UiTø), er valgt til leder for det nye rådet.

Mer ansvar

OSLO: Utdanningsminister Trond Giske ønsker å «straffe» universitetene økonomisk, dersom studenter ikke kommer seg igjennom studiene. – Den dårlige studieprogresjonen, skyldes i stor grad for dårlig oppfølging fra universitetene. Dette må gjøres noe med, sa Giske i sin første utdanningspolitiske redegjørelse for Stortinget 4. mai.

Fortsatt KUF

OSLO: Kirke-, utdannings- og forskningsministeren skal fortsatt ha samordningsansvaret for forskningssaker. For å styrke næringspolitikken overfører Regjeringa ansvaret for EUs rammeprogram for forskning, Teknologirådet og basisbevilgninger til regionale forskningsstiftelser, til Nærings- og handelsdepartementet.

Universitetets stebarn

Ingen ønsker å finansiere faget som betegnes som det mest kreative innslaget ved Universitetet på ti år. Visuell antropologi er Universitetets stebarn.

Kari Mette Darell Eliassen

Siden visuell antropologi ble opprettet i 1996, som ett av tre i sitt slag i Europa, har faget basert seg på finansiering fra blant annet Utenriksdepartementet og Direktoratet for utviklingssamarbeid (NORAD). De femårige eksterne finansieringsavtalene har nå gått ut – uten at Universitetet har klart å skaffe til rådighet midler og stillinger for å opprettholde faget.

Underskudd

Universitetsstyret har vedtatt å sikre eksistensen av visuell antropologi, men det er fortsatt uklart hva som ligger i vedtaket. Styret tar først opp spørsmålet om finansiering på styremøtet i juni.

Professor Per Mathiesen ved Institutt for sosialantropologi (ISA) mener budsjettssituasjonen

er svært vanskelig ettersom Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV-fak) i år vil gå med et underskudd på nærmere 2,5 millioner kroner.

– Med en slik situasjon, er det foreløpig svært vanskelig for meg å ta et standpunkt i denne saken, sier Mathiesen, som også er dekan ved SV-fak.

Vil ha støtte

SV-fakultetets styre ønsker å gjøre faget permanent, uten at de vil forplikte seg økonomisk. De ser dermed for seg et tverrfaglig studietilbud på hovedfagsnivå i visuelle kulturstudier, der alle institutt som ønsker å delta må bidra med ressurser. Like fullt påpeker de at den økonomiske situasjonen gjør dette vanskelig uten støtte fra Universitetet sentralt.

Samtidig inkluderes faget i fakultetets IKT-strategi med håp om tilskudd også gjennom sentrale IKT-midler.

Uklare dager

Lisbeth Holtedahl, professor ved ISA, har sett seg temmelig lei på arbeidet med byråkratiet for å skaffe midler.

– Vi får god støtte fra Universitetet, men likevel er det trange kår, sier hun. Instituttet

VISUELT: Det populære og suksessfulle faget visuell antropologi synes ikke å bli prioritert i budsjettbehandlingen.

har mistet stillinger når vi var lovet flere, andre stillinger har man aldri ansatt noen i, og finansieringa for neste semester er uklart, forteller hun videre.

Neste semesters opptak er riktig nok garantert fra Universitetsstyrets side, men veien videre for de visuelle studentene er uklart.

Interessert i en studieperiode i utlandet?

Nyheter

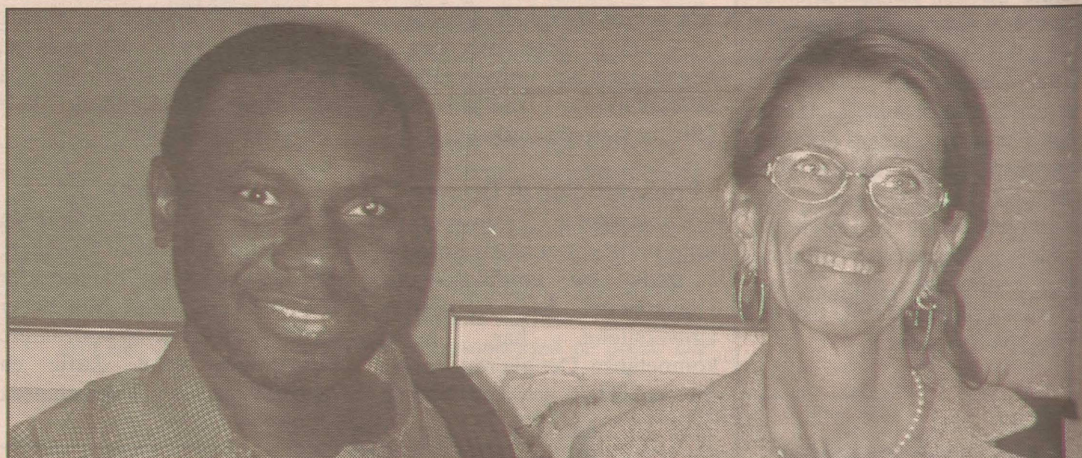
- ♦ Avtale om studentutveksling University of Western Sydney, Australia, alle fagområder

Frister

- ♦ USA høsten 2001? Stipend Fullbright og Norge-Amerika foreningen frist 10. september 2000

Kontakt:

- ♦ Internasjonal konsulent ved ditt fakultet
- ♦ Internasjonalt studentkontor i Studieavdelinga, 3.etg. Administrasjonsbygget
www.adm.uit.no/studie/foreign

VELFUNGGERENDE SAMARBEID: Dr. Hamadou Adama (t.v.) og Lisbet Holtedahl kan vise til gode resultater i samarbeidsprosjektet mellom Universitet i Nagaoundere, Kamerun og Universitetet i Tromsø.

Ønsker klar profil

Universitetet i Tromsø ønsker en klar profil innen utviklingsforskning.

*Vegar Andreassen
Mait Ljosne (foto)*

De viktigste punktene i en slik profil er:

- Større utveksling av studenter med land i sør
- Flere øremerkede administrative og vitenskapelige stillinger
- Fortsatte bevilgninger til etablerte programmer samt opprettelse av nye

Dette mener Senter for miljø- og utviklingsstudier (SEMUT) som på forespørsel fra rektor Tove Bull har utformet en

strategi for Universitetets utviklingsforskning.

Gjensidig

Styreleder ved SEMUT, Knut Holtedahl, mener UiTø har mye å tjene på en velfungerende og klar politikk for utviklingsforskning:

– Dette er et satsningsområde for UiTø. Utviklingsforskning bidrar mye til det vitenskapelige miljøet i Tromsø, opplyser styrelederen. Han understreker videre at det dreier seg om en likeverdig og gjensidig utveksling av kunnskap og kompetanse-

Mer utveksling

Innstillingen til SEMUT foreslår en økt fokusering på utveksling av studenter. SEMUT mener

UiTø bør ha som mål at 15 prosent av Universitetets studenter kommer fra utlandet i løpet av en femårsperiode. I dag er det vel 8 prosent utenlandske studenter ved UiTø og bare en fjerdedel av disse kommer fra sør.

– Andelen av studenter fra sør bør være halvparten av den totale andelen utenlandske studenter, mener Holtedahl.

Ekstra stillinger

– Fakultetene må øremerke noen stillinger for forskere fra sør, foreslår Holtedahl. I tillegg ser SEMUT for seg at man også frigjør minimum en halv administrativ per fakultet til administrative støttefunksjoner for sør-studenter og -forskere.

Mye penger i Samskipnaden

Når elven flyter over av honning får biene leke på vannet. Men Samskipnadens millionoverskudd kommer ikke studentene til gode.

Eskild Andersen

Mens de fleste studentene slet med lite penger i lomma og mye penger til husleie kunne Student-samskipnaden i Tromsø (SiTø) kose seg med et pent overskudd på 4,2 millioner kroner. Kantine spiste opp 500.000 studentkroner som de strengt tatt ikke trengte, mens boligavdelingen innkasserte over tre millioner kroner i overskudd. Økonomisjef Anne Aronsen i samskipnaden er fornøyd med resultatet, men avviser alle tanker om lavere priser.

– Nødvendig for å utvikle tilbudet

– Et slikt overskudd er ikke nødvendig hvert år, men for å kunne utvikle tilbudet vårt er vi nødt til å ha gode resultater iblant. Utfordringene samskipnaden står overfor er mange, sier Aronsen. Med det har hun ny idrettshall og studenthuset *driv* i tankene.

Langt fra budsjettet

Mens studentene rev seg i håret over et vanskelig husholdningsbudsjett, lot samskipnaden pengene gå sin gang. Både inntekter og utgifter er langt fra som budsjettet. Blant annet kom det inn to millioner mer enn beregnet i leieinntekter for studentboligene og fem millioner mer enn 1998 innbrakte.

– Dette skyldes blant annet større kapasitet, med ferdigstil-

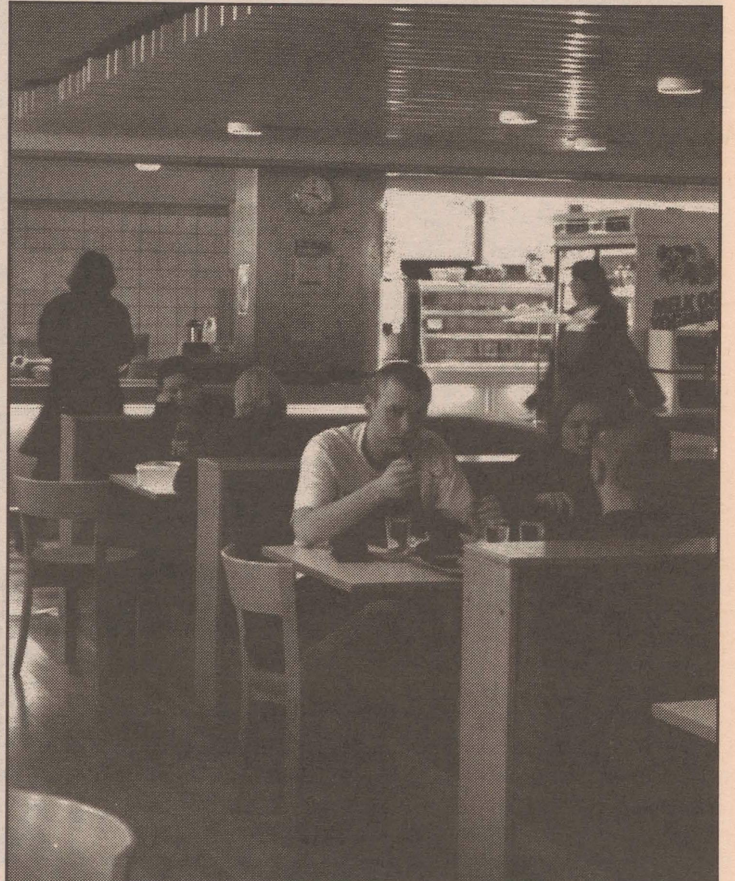
ling av boligene på Stakkevollan og en brakke til i Longyearbyen, avvæpner Aronsen.

Også i administrasjonen lot man budsjett være budsjett. Når budsjettforhandlingene var over og hverdagen kom, brukte de 300.000 mer på møter enn planlagt, mens de reiste for 150.000 mer enn budsjettet.

– Det har vært et veldig aktivt år, sier Aronsen til det.

Positive vibrasjoner

Et stort overskudd betyr ikke bare at prisene er for høye. Det betyr også at samskipnaden har vært flink til å spare inn penger, og her har særlig kantine vært flinke. Der sparte de inn 200.000 kroner i driftskostnader i forhold til 1998. Pengene samskipnaden nå har til rådighet skal føres til fri egenkapital. Det betyr at pengene kan brukes der man vil. Da er det bare å håpe på at den nye idrettshallen blir billig for studentene. Samskipnaden har også planer om å få gratis internettoppkobling til hyblene i Ørndalen og Storelva.

IKKE BILLIGERE: Kantine blir ikke billigere til tross for millionoverskudd i samskipnaden i fjor.

KUNNGJERING OM OVERGANGSSTIPEND FOR HAUSTEN 2000

Med dette blir det lyst ut midlar til overgangsstipend for hausten 2000.

Det er to kategoriar av søkjarar som kan vere kvalifiserte til overgangsstipend. Først og fremst er ordninga mynta på dugande forskarar som nett har disputert eller levert inn avhandlinga og som søker fast stilling eller prosjektmidlar for å kunne halde fram med ein forskarkarriere ved Universitetet i Tromsø. Søknader i denne kategorien må innehalde dokumentasjon på gjennomført doktorgrad, publikasjonsliste, kort framstilling av prosjektet (1-2 sider), dokumentasjon på kva stilling/prosjekt ein eventuelt har søkt på og ei tilråding frå fagmiljøet.

Søkjarar som er i ein overgangsfase mellom nett avlagt hovudfagseksamen og oppstart av doktorutdanning ved UiTø kan òg søkje. Det viktigaste kriteriet for å vurdere slike søkjarar vil vere karakterane, både frå hovudfag og lågare grad. Dinest vil ein ta omsyn til fordeling på kjønn og fordeling på fag. Søknadene må òg innehalde opplysningar om den planlagde eller nett oppstarta doktorgradsutdanninga med ei kort framstilling av prosjektet (1-2 sider) og av finansieringsmåte. Tilråding frå rettleiar skal følgje søknaden.

Overgangsstipendet blir tildelt via det fakultetet der søkjaren høyrer heime og skal dekkje løn for ein periode på inntil 5 månader.

Søknaden skal stilast til forskingsutvalet og sendast til Forskningsavdelinga i sentraladministrasjonen innan 5. juni 2000.

Forskningsavdelingen Tlf: 77645735
Universitetet i Tromsø Fax: 77644900
N-9037 Tromsø

VIDEREGÅENDE
STUDIER
VED NHH

Cand. merc./ Cand. oecon.- studium

Toårig studium på hovedfagsnivå som gir rett til tittelen Cand. merc. eller Cand. oecon. avhengig av valgt spesialisering.

Høyere revisorstudium

Intensivt og yrkesrettet studium over tre semestre. Bestått eksamen og praksis gir bevilling som statsautorisert revisor.

Master's Program in International Business

Internasjonalt rettet mastergradsstudium som gir rett til tittelen Master of International Business (MIB). Studiet er på engelsk og tar 1 1/2 år.

Praktisk pedagogikk

Ettårig studium rettet mot kandidater som tar sikte på adjunks-/lektorkompetanse eller arbeid innen rådgivning og formidling.

SØKNADSFRIST: 15. JUNI

FOR MER INFORMASJON:

Besøk våre hjemmesider eller kontakt
Norges Handelshøyskole
Studieadministrasjonen
Helleveien 30, 5045 Bergen
Tlf.: 55 95 92 00
E-post: vid.stud@nhh.no

www.nhh.no

NHH

Norges Handelshøyskole

Nordisk sommer- universitet

Nordisk Sommeruniversitet har eksistert i 50 år, men svært få studenter i Tromsø vet at tilbudet eksisterer.

Professor i filosofi, Arne Overrein, mener flere tromsøstudenter burde benytte seg av Sommeruniversitetets aktiviteter.

– Denne tverrfaglige forskningsorganisasjonen er et stående tilbud til alle nordiske studenter og ferdige akademikere, forklarer Overrein.

Nordisk sommeruniversitet arrangerer blant annet en ukes samling i månedsskiftet juli/august, hvor studenter og forelesere fra hele Norden deltar.

– Det blir lagt opp mange forskjellige emner, og alle kan forelese eller «holde opplegg». I tillegg blir reisa betalt av arrangøren, så her er det bare å melde seg på, oppfordrer Overrein.

- Har du hørt om dette storartede flyttetilbudet for studenter, Gerd?

- Ja, jeg visste ikke at det var så billig å flytte med fly.

**NORGES
BILLIGSTE
FRAKTTILBUD
FOR
STUDENTER!**

Aldri har det vært billigere å ta med flyttelasset når du skal studere i Norge! Du kan sende opptil 100 kg med Braathens til en kilopris du neppe får maken til med leiebil, flyttebil eller tog. Alt du trenger for å benytte tilbudet er studiebevis og en flybillett for deg selv.

kr 2,50 pr. kg
innen Sør-Norge

kr 2,50 pr. kg
innen Nord-Norge

kr 5,- pr. kg
mellom Sør og Nord

Ring **815 20 000**, se braathens.no eller kontakt ditt lokale reisebyrå.

Ellers gjelder: • Max vekt totalt 100 kg, max vekt pr. kolli 35 kg • Vi garanterer frakten fremme innen 24 timer (til Svalbard kan det gå et par dager) • Levér forsendelsen hos Braathens Cargo på flyplassen og betal ved levering • Send frakten inntil en dag før avreise eller samtidig som du reiser • Husk å hente frakten innen 24 timer • Tillegg til/fra Svalbard kr 2,- pr. kg • Alle prisene er inkl. mva.

Storscene klar til høsten

Med en kapasitet på nærmere 700 mennesker vil studenthuset driv få byens største permanente konsertscene. Og alt skal stå klart til høsten.

Marius Karlsen

Både 1. og 2. etasje skal gjennomgå store forandringer i sommer, og styreleder ved driv, Ketil Steigen, bruker millioner på ombygginga.

– Vi har budsjettert ombygginga med et par millioner kroner, for dette mener vi studentene og byen fortjener. Konsertscena vil bli den største permanente scena i Tromsø, med plass til nærmere 700 mennesker! I tillegg vil kafédelen kunne ta i mot i alle fall 100 mennesker, forklarer Steigen.

Han lover at midlene som blir brukt på ombygginga ikke skal gå ut over aktiviteten på driv.

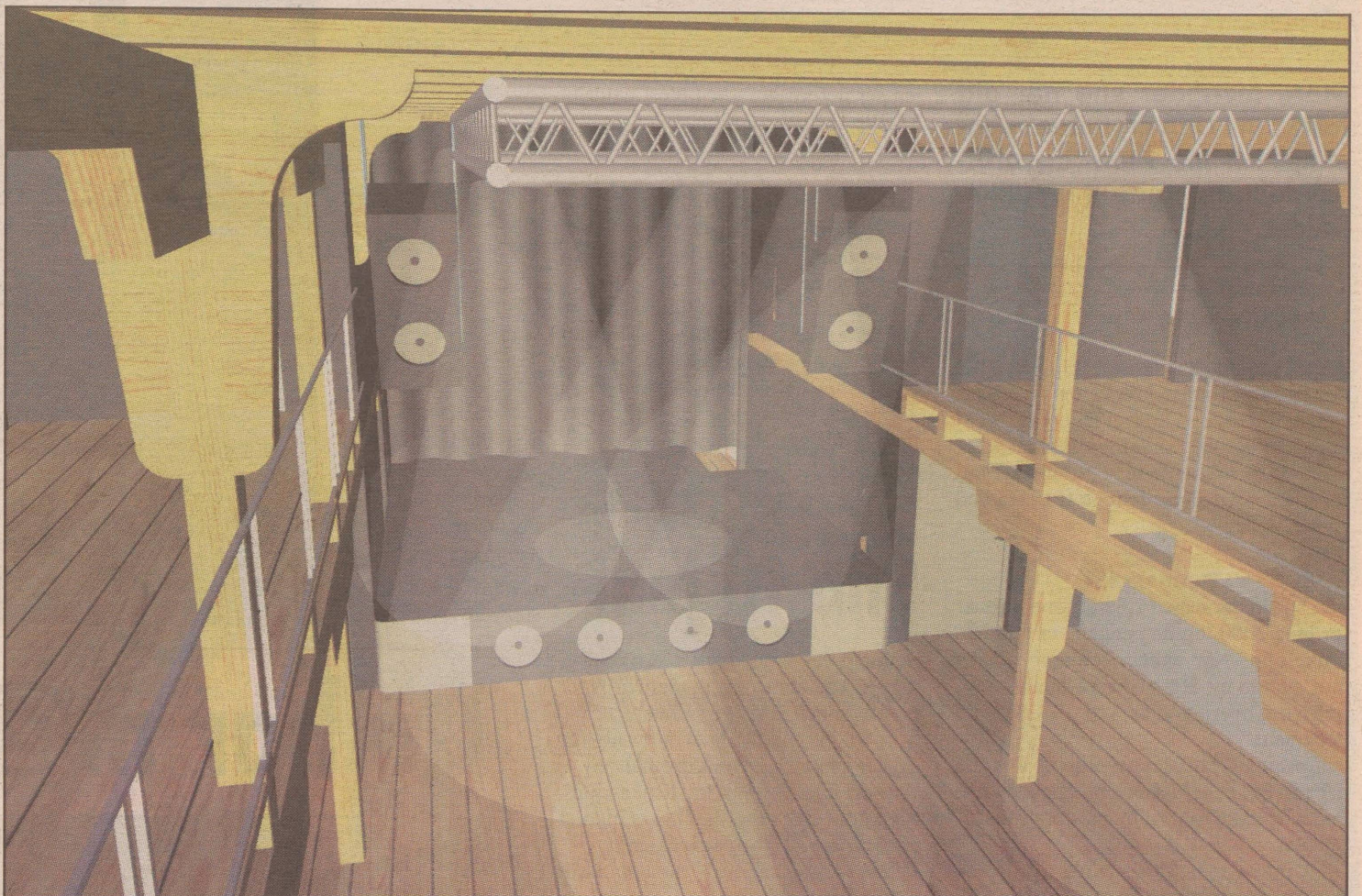
Store forandringer

Første etasje blir delt i to med en vegg (under trappa). Det blir dermed to innganger. Delen mot havet blir vanlig kafé og bar, mens den andre delen blir konsertscene med garderobe og ståplasser. Trappa som står i dag blir erstatta med en virveltrapp, og det vil også legges inn ei trapp fra kafédelen opp til andre etasje. Taket over scena vil slås bort, slik at også de som står i 2. etasje får god utsikt til konsertscena i 1. etasje.

– Et skikkelig studenthus

Det vil bli bardisker i begge delene av 1. etasje, og med flere tappetårn håper Steigen køene vil bli mindre.

– Tanken er å fjerne de lange køene som oppstår i dag, hvor vi

STØRST: Studenthuset driv vil fra høsten få den største konsertscena i Tromsø, med kapasitet til å ta i mot 700 mennesker.

Illustrasjon: Sigrud Hamran Arkitekt

bare har en lang bardisk, forklarer Steigen.

Arkitekt Lars Hamran har tegnet det «nye» studenthuset, og han håper studentene vil like det.

– Det er lagt vekt på å gi huset mer studentpreg. Og med de forandringene som gjøres nå, vil huset bli et skikkelig studenthus. Samtidig må man være ydmyk i forhold til bygget, og historiene som sitter i veggene, forklarer Hamran.

Kontraster

Mange av endringene vil stå som kontraster til den gamle bryg-

gearkitekturen. Men Hamran understreker at huset skal beholde sin identitet.

– Vi er på en måte bare på besøk, og mange av de endringene vi gjør skal kunne gjøres tilbake, slik at huset igjen kan få sin gamle form, forklarer arkitekten.

2. etasjen vil brukes som galleri, mens 3. og 4. etasje i første rekke vil leies ut, eller brukes ved større arrangement.

Bygg ditt eget universitet

Sammen med studenter fra syv andre universiteter i Europa kan du på sommerskole i Nederland få være med å utforme framtidens utdanning.

Kari Mette Darell Eliassen

UNISCENE heter prosjektet som knytter universitetene i Linkøping, Roskilde, Ålborg, Salford, Twente, Maastricht og Tromsø sammen gjennom et felles prosjekt for å fremme studentsentert læring. University Network for Innovative Student Centred Education er oppleggets hele og fulle tittel. Sommerskolen arrangeres i år for andre

gang, nå i nederlandske Twente fra 30. juli til 12. august. Her skal studentrepresentanter fra disse syv universitetene samles som et slags internasjonalt Mjøsutvalg med oppdrag fra EU om å skape et nytt universitet.

Tromsø planlegger å sende fem stykker. Disse får reise og opphold betalt.

– Representantene får ta del i et kjempespennende arbeid om å komme fram til nye undervisnings- og evalueringsformer. Samtidig blir de kjent med nye folk og får lære om andre undervisningsmodeller, forteller Grethe Karlsen i Studentstyret. Interesserte må henvende seg til Studentstyrekontoret innen førstkommande mandag.

English summary

University Reforms

Norwegian Universities and University Colleges ought to be rewarded for making students graduate according to schedule, suggests a Governmental Committee on higher education.

The so-called Mjøsutvalget will also give the institutions more autonomy.

The committee also wants to

introduce the international degrees, bachelor and master, as well as the European Credit Transfer System to Norwegian universities. However, the committee says little, if nothing at all, about the economical and administrative costs of the reforms.

Peaceful Agenda

Masses of peace researchers were last weekend gathered in Tromsø to discuss how higher education can contribute to peace and conflict resolution.

The next step is to establish peace studies in Norway and to get the Peace Network up and running, the organisers say.

Studentrabatt får du hos:

Brødrene Johannessen AS
Urmester Noralf Andersen
Arctic Bilutleie AS (AVIS)
Interoptikk Brillehuset AS
Intersport Sportshuset AS
Tromsø skomakerverksted og systue

H. Mydland AS
Bowling & Squash
Jernvarehuset AS
Britt's Boutique
Elsa M. Systue

Skinnmesteren
Free Record Shop
J.M. Hansen AS
Peppe's Pizza
Preus Foto A/S

Jensen Sko
Taras
ABC Data
Baby Kos

Rød snø

Store mengder snø har gitt røde tall i Universitetes regnskap. Nå må Plan- og driftsavdelinga kutte i vedlikeholdet.

Marius Karlsen
Jon Terje Eiterå (foto)

Årets snøfall har kostet Universitetet nesten to millioner kroner og hele budsjettet for snørydding er allerede brukt opp. I tillegg har snøen gjort skader for tusenvis av kroner, noe som gir røde tall for Plan- og driftsavdelinga (PLUT) ved UiTø.

Bunnskrap

– Vi budsjetterte med 1,8 millioner kroner for hele 2000, og de pengene er allerede brukt opp. Når snøen kommer tilbake mot slutten av året er kassa bunnskrap, forklarer overingeniør ved PLUT, Odd Pedersen.

Løsninga blir sannsynligvis å kutte ned på vedlikeholdet av Universitetet, noe Pedersen ikke tror vil by på store vanskeligheter.

– Snøen må ryddes bort, og da må vi overføre fra andre budsjettposter. Slik

jeg ser det vil det være mest naturlig å kutte ned på vedlikeholdet, mener han.

Sparer strøm

Pedersen håper selvfølgelig det ikke blir nødvendig med store kutt i vedlikeholdet.

– Vi håper det er mulig å dekke inn fra andre budsjettposter. Utgifter til blant annet strøm og vann varierer, og dersom det spares her, kan disse dekke inn noe av midlene vi trenger for å rydde snø, forklarer han.

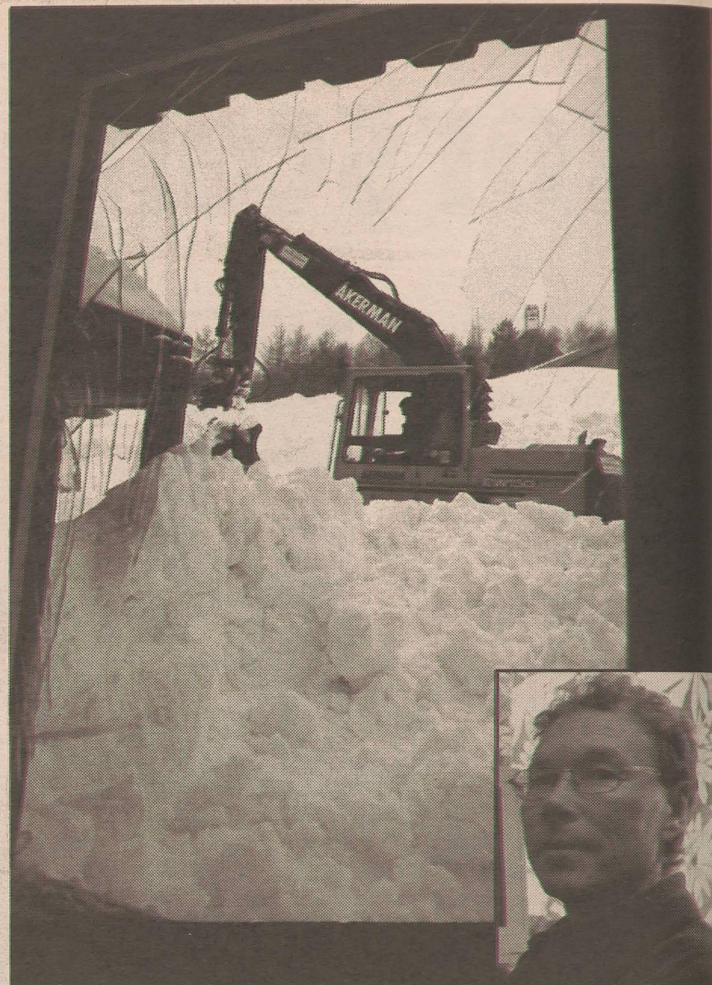
Snø til juni

Selv om det snødde tett i forrige uke, regner statsmeteorolog Gunnar Noer med at snøen snart forsvinner.

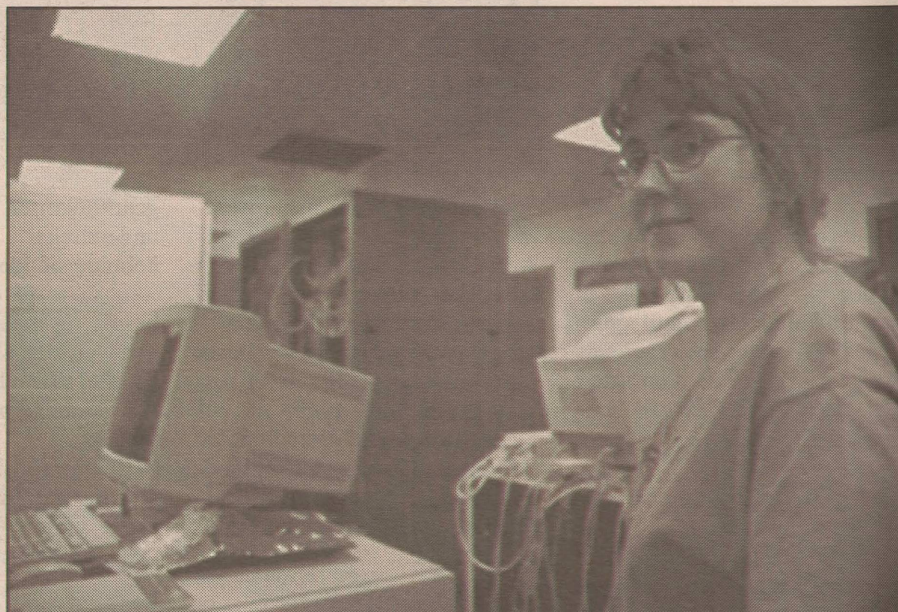
– Vi har rundt en meter snø nå, og dersom alt går som normalt vil vi være fri for snø rundt første uka i juni. Men dette må selvfølgelig tas med et par klyper salt, forklarer Noer.

På 17. mai i 1997 var det rundt halvannen meter snø...

DYR VINTER: Overingeniør ved Plan- og driftsavdelinga, Odd Pedersen (innfelt), har brukt 1,8 millioner kroner på snørydding hittil i år.

Du har m@ilviRus

SLAPP UNNA: Postmaster Ingeborg Hellemo ved UiTø, mener mange fakultet slapp svært billig unna «I LOVE YOU»-viruset.

«I LOVE YOU»-viruset gjorde minimale skader på dataparken ved Universitetet og Høgskolen.

Marius Karlsen
Jon Terje Eiterå (foto)

Verst gikk det ut over administrasjonen ved Universitetet, hvor viruset spredte seg til nærmere 70 maskiner.

– Viruset slettet blant annet bilde- og lydfiler fra mange maskiner, men det aller meste har vi backup på, forklarer ADB-leder Johnny Hansen.

Lite skader

Også Med.-fak ble rammet, men der ble bare 50 av over 1.000 mailbokser truffet av viruset og kun en håndfull filer ble ødelagt. Postmaster og overingeniør på IT-avdelinga ved Universitetet, Ingeborg Hellemo, mener mange fakultet var svært heldige.

– Vi oppdaget viruset tidlig, og allerede klokka 12 på torsdag formiddag la vi

ut et filter, som gjorde det umulig å sende viruset videre, forklarer hun.

– Biter ikke på Unix

Etter at filteret ble lagt ut registrerte Hellemo rundt 300 virusinfiserte e-brev.

– Mange fakultet bruker Unix i stedet for Microsoft Windows, og viruset biter ikke på Unix. Viruset spredte seg bare via e-postprogrammet Outlook Express, som ikke brukes av så mange ved Universitetet, forklarer Hellemo.

Kunne gått galt

Det kunne ha gått riktig galt på Høgskolen, hvor alle ansatte bruker e-postprogrammet Outlook Express.

IT-sjef ved Høgskolen, Kai Mathisen, takker gode rutiner for at viruset ikke gjorde skader.

– Vi oppdaga viruset på morgenkvisten, og sendte straks ut advarsler til alle ansatte. Et par anstatter overså advarslen, men ingenting gikk tapt, forklarer han.

Datasytemet på Høgskolen lå nede i bare to timer før viruset var fjerna.

Centrum * Libris

Fagbøker

Mer enn bare bøker

Stor fagbokavdeling i 2. etg. med fagbøker, tidsplanleggere og gode tilbud på skolerekvisita, posters, video, etc.

Posters

1. etg: Velassorterte bokavdelinger, engelske bøker, turkart, etc.

Multimedia

Vi bestiller raskt de fagbøker som trengs uten ekstra omkostninger.

Skolerekvisita

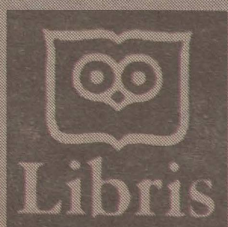

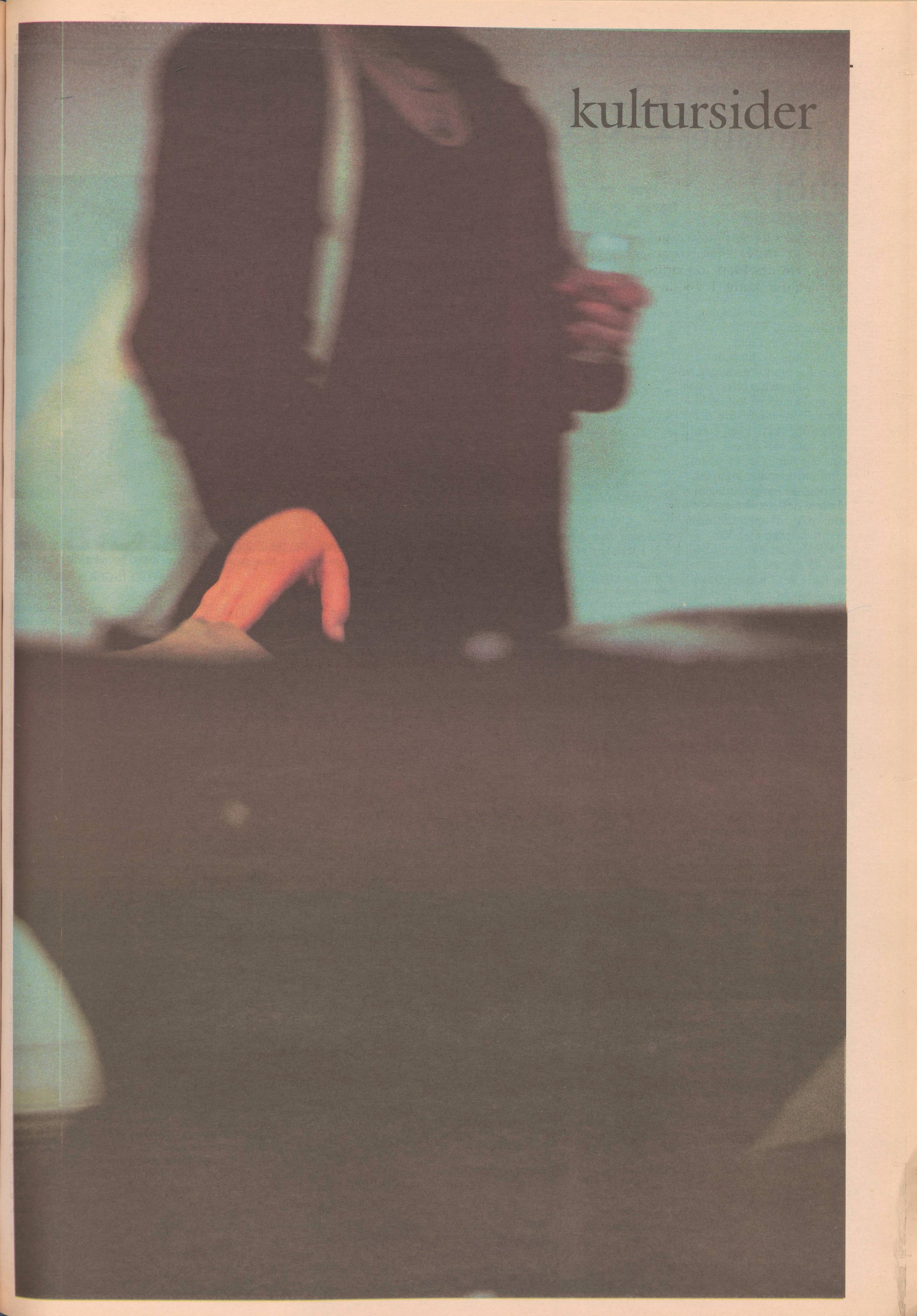
Video

Postboks 533, 9001 Tromsø
Bok- og papirhandelen i Sjøgata

Telefonnr.: 77667200
Telefaksnr.: 77685301
E-post: erik@centrumlibris.no
Internett: www.centrumlibris.no

kultursider

KULTURLEIAR

Humant
alibi

- I morgon er det nynorsken sin dag, sa kompisen min. Alle svake grupper i samfunnet får ein dag, slik at dei kan verta litt gladare. Diabetesdagen, Jordas dag, samisk dag, kvinnedagen og regnskogens dag.

Halleluja og hipp hurra og alle hjarte gler seg. Kvinnedagen fungerer som ein god klapp på kinnet til mange triste medsysstre, det er nemleg ikkje kven som helst som har fortent å få ein heil dag. Det er ikkje samfunnstoppene som får ein dag, dei har gripe dagen allereie dei, nei det er folk som treng litt oppmuntring og litt ros som gjer det.

Hjelper det ikkje med ein dag så får me få eit heilt år, kalla det for fred(såret) eller respek(tåre)t. Eller så får me rigga til eit kurs eller ein konferanse slik at dei usynlege blir synleggjort. Dagar og år vert delte ut til dei som treng det, som eit Donald-plaster på eit litt for plagsomt sår. Har du høyrte om dei store fallskjerms-innehaverane sin dag? Forsikringsagentane sin dag? Dei avdanka B-kjendisane sin dag?

Fekk du med deg innvandrarne sin dag i år? Sant og seia veit eg ikkje om denne dagen eksisterer i det heile, men gjer han det, skjedde markeringa truleg i Oslo på ein vinterdag og nokre fine festtalar om kor fargerike og viktige innvandrar er, stod truleg på programmet.

Tida kan brukast til så mangt. Og gjerne til veldedige føremål. Kven er det som gir desse dagane? Som er gilde og snille nok til å tilgodesjå dei svake gruppene i samfunnet med slike raude merkedagar? Er det dagar nok til alle? Den gode saks teneste er ein grei arbeidsgivar, det er ikkje det. Men tida har ikkje mening i seg sjølv lenger. Så kvinne og mann, grip for all del ikkje dagen. Bruk tida.

Inger N. Bråtveit

Et hode for fred

- Fred er mer enn fravær av krig. Dette er den rungende beskjeden fra Higher Education for Peace i Tromsø tidlig i mai.

- Mange forbinder fred med tomhet og lite action, mens krig er et langt enklere begrep å forholde seg til. Krig starter i hodet på oss, derfor må også grunnlaget for fred legges i sinnene våre, hevder Ingrid Eide fra UNESCO.

Hva er fred om det ikke er fravær av krig? Det finnes et svært begrenset antall mennesker i verden som er mot fred. Men hvordan skal man fylle begrepet med innhold, hvordan skal visjoner for en trygg fremtid kunne skapes?

Skal man løse et problem er kunnskap et must.

Hvordan man kan bygge en fredskultur, hvordan skal man fylle menneskets sinn med et innholdsrikt fredsbegrep? Høgere utdanning skal være arnesteiner og sentrum for kunnskap i samfunnet. Hva er da grunnen til at man i Norge ikke tilbyr et eneste vektall i fredsstudier?

- Er det slik at mennesket av natur er aggressivt og at krig er en uunngåelig del av livet? I følge Sara Clarke, fredsforeleser

Krigsskolen var godt representert på konferansen. - Nå er det på tide med mer direkte fredsutdanning i landet, sier Ingrid Eide i UNESCO.

FOTO: INGER N. BRÅTVEIT

på Landegg Academy i Sveits den eneste skolen i verden med en mastergrad i Consultation and Conflict Resolution, er dette en illusjon skapt av materialismen.

- Hva er det som gjør mennesket unikt, spør hun. Fred handler om samfunnsbygging, sier hun videre. Vi kritiserer samfun-

net rundt oss uten å peke på hva som vil skape fremgang.

Tvungen verneplikt

- I stedet for å fremme aktiv fredsbygging og samfunnsbygging bruker Staten mennesker, tid og penger til å forberede seg på fremtidig krig. Man

forbereder seg og spesialiserer seg med andre ord i den mest ekstreme form for konfliktløsning, hevder pedagog Vidar Vambheim ved UiTø.

Hadi Lile

Sideblikk

Puls!

- Dokter, æg har ikkje puls! Nei, kan du skjønn, æg har kjent ætte, men der e ingenteng.

Ska du tæst mæg?

Herrejessunamn, den remedien du trøkk på mæg e iskaill!!! Kan du ikkje finn nåkka med en meir lyinn tæmpæratu? Koffør æg ikkje finn nåkka puls? Nei, veit du, æg har nu sott her å spekulert sjøl. E æg levvanes eller e æg ikkje?

Det var på legekantoret jeg først ble klar over at jeg kanskje tok feil. At pulsen likevel var der. Jeg hadde ikke merket den på ukevis, var overbevist om at den hadde stoppet. Jeg hadde løpt fra gatehjørne til gatehjørne for å

finne den. Ingen tegn noe sted. Prøvde å legge om kostfor å se

om det bedret seg, men verken hirsegrot eller kli hjalp. Det er jo så mye stæ i slekta at jeg har gått over til den linfrøblandinga jeg fant i Norsk Ukeblad forrige

uke. Skal visst hjelpe på hele sirkulasjonen.

- Trur du at æg juksa? At æg lyg for dæg? Nei veit du ka dokter, æg har aldri løgg i heile mitt liv, det sverg æ på. Ja kan du tru, nån ganga har æ jo vært nødd til å ta en spansk en, men aldri nåkka alvorlig. Æg e jo et redelig mennesk. Ska du gi mæg elektrosjokk? Kan det vær nødvendi? Kor du ska stikk den henne? I hodet på mæg? Trur du æg e hautullat? Dokter, æg ser engla og nåkka rødt lys som ko...

Ikke før legen trakk fram apparaturen innså jeg at mine dager i hypokondrien var talte. My heart goes woof!

Ingrid Klein-Hedlund

Tonnevis med form

utstilling

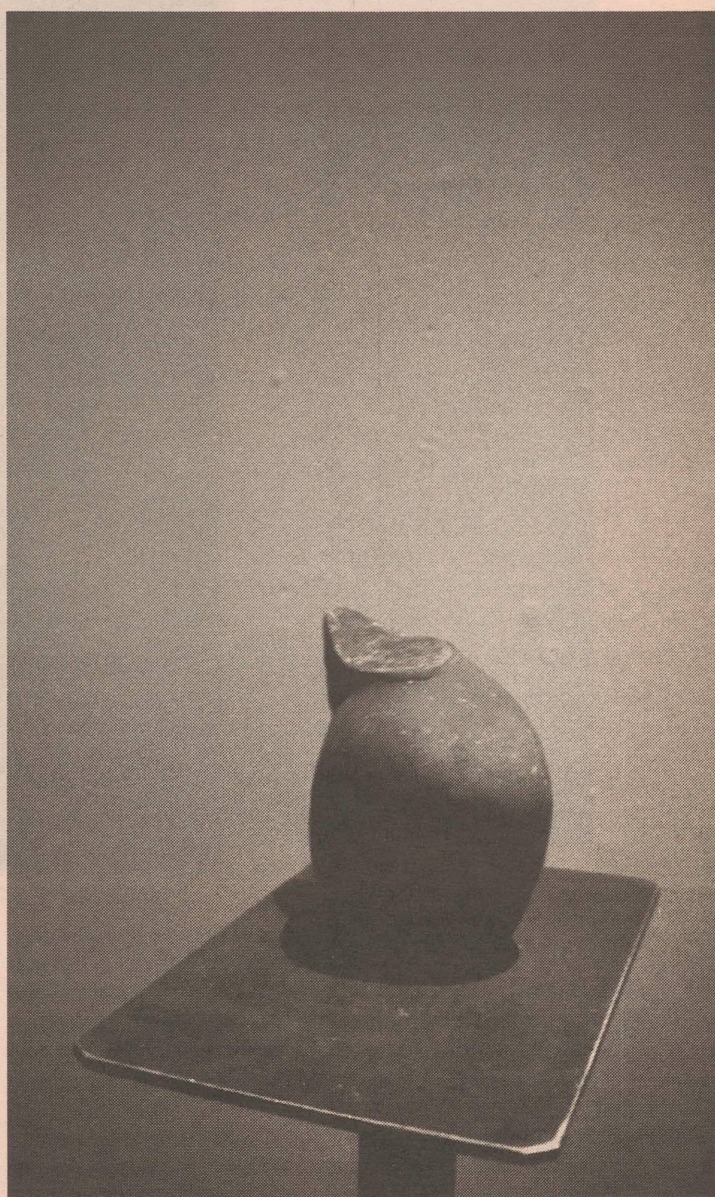
Gunn Harbitz, skulptur og Anne-Sophie Blytt, maleri
Tromsø Kunstforening
04.05-28.05 2000

Det ser ut til at mange av samtidkunstnerne søker etter en form. Både Gunn Harbitz og Anne-Sophie Blytt har funnet et slikt uttrykk. Sirkler, firkanter og en blanding av disse geometriske bestanddelene har igjen inntatt gulvet og veggene i Kunstforeningen.

Per Kvist vektlegger utstillingens samlede tyngde når han åpner utstillingen. Han ber oss pent om ikke å danse i nærheten av skulpturene. Vi hører etter og gulvet blir stående. Begge kunstnerne som står for denne tunge utstillingen er utdannet ved det Vestlandske Kunstakademi. Blytt utstiller

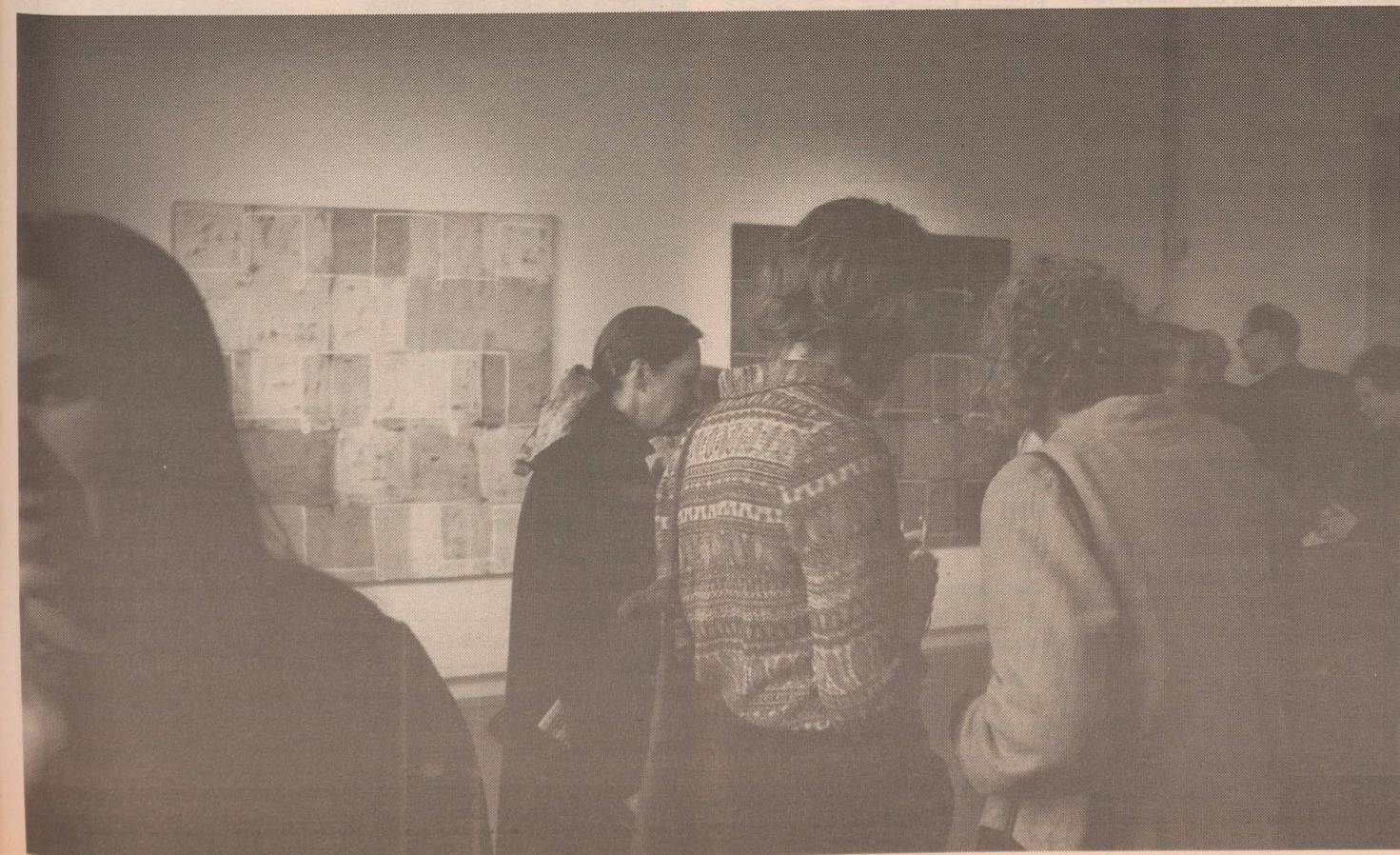
malerier, mens Harbitz viser sine skulpturer i stein. Utrykkene er ulike, men likevel nokså nære i sitt formspråk. Både skulpturene og maleriene er figurative. Kunstnerne leker med former i disse verkene. Fargene i Blytts malerier er duse og myke. De skaper en repetitiv og harmonisk stemning. Motivene som fyller flatene er hengt opp i serier som understreker dette. Harbitz skulpturer trenger nærhet om de ikke skal virke kalde og monumentale. Den behandlede flaten sammen med den slippede steinen ber om å bli berørt. Kommer du nær nok kan du oppdage små rom i den tunge massen. Assosiasjoner til afrikanske masker, spurver og Mumitrollet svirrer i rommet.

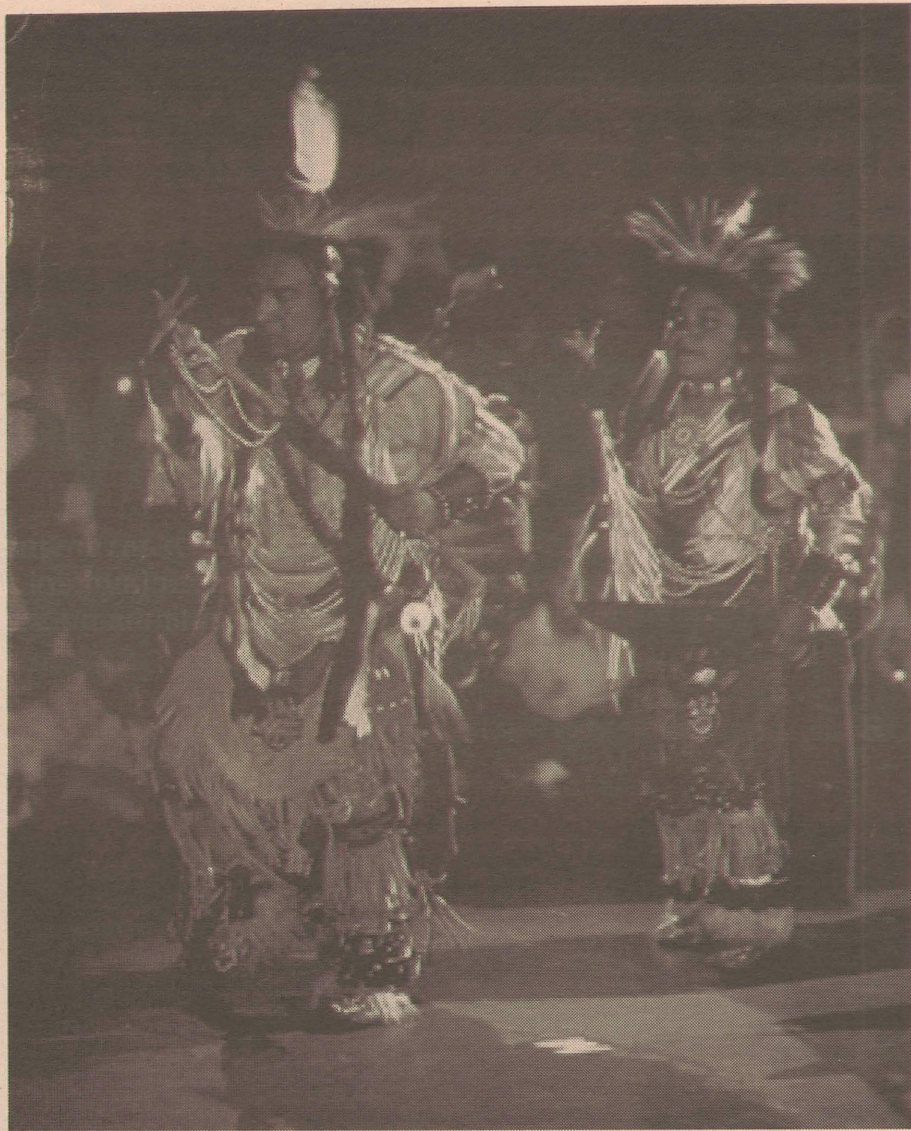
Hanne Stien
(tekst og foto)

Nye rom

Når Tromsø Kunstforening åpner dørene til utstillingen "Body and Soul" 9.juni, blir det til mange nye rom. Nord-norsk kunstmuseum har flyttet ut og lillebror er alene hjemme. Endelig har Tromsøs to kunstinstitusjoner fått større plass. Museet kan forhåpentligvis på grunn av dette hente frem skatter fra sine magasiner. Kunstforeningen får større kafe og butikk. Nå får kanskje kunsten den plassen den fortjener?

– Religion bør føre til kjærlighet og enhet, sier Bahà'u'lláh grunnleggeren av bahà'i-troen. En tro som bygger bro.

Bahà'i-troen

Det hele startet for alvor i Persia (Iran) i 1844. En ung mann ved navn Mírzá 'Alí Muhammad senere kalt Báb (Porten) erklærte til verden at han var den lovede, at man nå entret en ny æra i menneskehetens historie og at det snart ville komme en som var enda større enn ham. I de syv år som fulgte etter at han erklærte seg bestod hans liv av konstant forfølgelse, fengsel og til slutt henrettelse i Tabriz i 1850. Det hele blir naturlig nok litt overflatisk, man kunne også sagt det samme om Jesus.

Bahá'u'lláh

Et par år etter henrettelsen av Báb erklærte Mírzá Husayn-'Alí, senere kalt Bahá'u'lláh seg som den Báb hadde forutsett. Han var en velstående mann som var meget respektert av den politiske ledelsen i Iran. Ved å følge Báb og senere erklære seg som Guds lovede måtte han tåle et liv med konstant forvisning og fengsel. Disse forvisningene førte ironisk nok til at profetiene om blant annet Jesu gjenkomst og retur av

den femte Buddha ble oppfylt. Uansett levde han også et liv i den ytterste materielle nød på grunn av sitt budskap og sin lære. Men til tross for forholdene var han en meget produktiv mann. Han produserte over 100 bøker og dette utgjør broparten av grunnlaget for Bahà'i-troen.

>Bahà'i har mange nøkkelpersoner, men disse to er de mest viktige. Abdu'l-Bahá, sønnen til Bahá'u'lláh har blant andre en sentral plass som fortolker av skriftene.

Budskapet

Bahà'i er ikke en samling med mennesker. Det er budskapet man sikter til når man snakker om Bahà'i. Det eneste kriteriet for å kalle seg Bahà'i er anerkjennelse av Bahá'u'lláh som profet og et ønske om å følge hans råd. I hvor sterk grad folk har forstått budskapet og i hvor sterk grad de følger rådene varierer selvsagt. Det er derfor ikke så lett å si; "slik er Bahà'iene". Bahà'i handler om "meningen med livet". Menin-

gen med livet omhandler meningen med de valg man foretar seg. Intensjonen med alle ens handlinger. Man kan velge å tro at meningen med livet er å ha det for det meste gøy, eller man kan velge å tro at det finnes en mer seriøs mening. Det er ikke dermed sagt at humor ikke er viktig. Skal man finne denne mening må man derimot søke den selv.

Søken etter sannhet

Et av de første prinsippene i bahà'i-troen er søken etter sannhet.

Mennesket er gitt øyne og ører slik at de kan se og høre noen av tegnene på virkeligheten. Man har også fått evnen til å resonere slik at man selv kan finne frem til og oppdage ting. Dette er ens verktøy for å undersøke virkeligheten. Mennesket er ikke tiltenkt å skulle høre gjennom andres ører, se gjennom andres øyne eller forstå gjennom en annens hjerne. Hver menneske er ansvarlig for sin egen forståelse av virkeligheten, og hvordan de

selv bør leve. Dette betyr at man må søke sannheten selv og ikke blindt adoptere en annens forståelse.

Felles basis for alle religioner

Grunnstenen for alle religioner er den samme. Dette er et viktig aspekt i Bahá'í. Alle religioner er basert på én virkelighet og virkeligheten tillater ikke noen oppdeling. Blant menneskene er det derimot oppstått visse ulikheter med hensyn til Guds manifestasjoner. Kristendommen, islam, buddhismen og jødedommen kommer fra samme kilde. Disse har vært grobunn for mye uenighet, men lærdommen til grunnleggerne av disse religionene er i essens den samme og basert på den samme virkelighet. Alle disse kom for å tjene menneskeheten og å bidra til menneskehetens utvikling. Disse profetene var i besittelse av guddommelig kraft og hadde et unikt og godt budskap. Men etter hvert som tiden har tært på de forskjellige etterfølgerne har det oppstått ulike former for tradisjonsbaserte tilbedelsesimitasjoner og ritualer. Disse imitasjonene er ikke basert på essensen i budskapet og tar i realiteten fokus bort fra meningen med budskapet. I like stor grad som de fjerner seg fra essensen i lærdommen i budskapet, har det også oppstått ganske mye uenighet og fordommer.

I neste omgang har dette ført til krig og voldelige konflikter. Budskapet i Bahá'í-troen er at man bør gi slipp på disse gamle slitte imitasjonene og søke å forstå virkeligheten – for på den måten å oppnå enhet. Forskjellige syn blir da en ressurs og ikke en trussel. Hvis man aksepterer at det bare finnes en virkelighet og at der finnes flere innfallsvin-

kler til den, blir andre mennesker med en annen bakgrunn veldig viktig. Dette har i essens ført til at man i bahá'í-troen formelig elsker og dyrker forskjellighet.

Harmoni mellom vitenskap og religion

Religion må samsvare med vitenskap og fornuft, hvis ikke er det ren overtro. Mennesket er skapt med evnen til å resonere og tenke. Hva er det som skiller mennesket fra dyr? Evnen til tenke abstrakt og evnen til å resonere må kunne sies å være avgjørende. Meningen med troen på Gud og meningen med livet er i følge Bahá'í i stor grad å bli mer guddommelig og nærme seg Gud. Gud ligger over ens fatteevne og vil alltid gjøre det. Det som er skapt av noe kan ikke fatte sin skaper. Hvis man skal utvikle og strebe etter noe i dette livet; er det de aspektene ved mennesket som gjør en mer menneskelig (fordi det er den delen av mennesket som er nærmest Gud). Som en kuriositet kan det jo også nevnes her at konseptet med fri vilje vil kunne forklares her. Dyr har ikke fri vilje – de er fullstendig prisgitt naturen og driftene sine, de kan ikke avvike fra naturlovene med en millimeter. Mennesket derimot, drar til månen, manipulerer gener og lignende. I hvor sterk grad man har fri vilje avhenger derfor av hvor mye man lar den dyriske siden ved seg selv styre ens handlinger.

Man innse at virkeligheten ikke kan fattes utelukkende ved hjelp av sansene. Man må kunne gå ut ifra at det finnes en virkelighet ut over den man umiddelbart sanser. Kontakt med denne virkeligheten kan man bare få ved hjelp av å tolke de tegnene man får på dens eksistens. Når det gjelder religion handler det

i stor grad om sannsynlighet. Man tror ikke på noe man ikke finner sannsynlig. I en valgsituasjon velger man det alternativ man finner mest sannsynlig. Et spørsmål kan være: Har vi en sjel? Eller er det mest sannsynlig at vi ikke har en sjel?

Menneskehetens enhet

”Jorden er kun ett land og menneskeheten dets innbyggere” er et kjent sitat av Bahá'u'lláh.

– Dere er alle som bladene på ett tre og som fruktene på en gren, et annet.

Beskjeden er i klartekst at ingen er mer verdt enn andre.

Man må lære å samarbeide, man må lære å behandle hverandre med respekt og kjærlighet, man må innse at alle mennesker er like viktige uansett hvor de kommer fra, uansett hvor rike de er, uansett hvor mentalt belastede de er, ja stort sett hva det skulle være.

– Hvis et menneske har ni dårlige egenskaper og bare én god, se da på den ene gode egenskapen og glem de andre, sier Bahá'u'lláh.

Enhet betyr ikke det samme som uniformert. Med enhet mener man enhet i mangfoldighet. Enhet handler i stor grad om å skape rom for forskjellighet og dyrke det som en ressurs. I boken De skjulte ord står der følgende om mennesket, som en slags tale fra Gud:

– O dere åndens sønner! Dere er Mitt skattkammer, for i dere har Jeg nedlagt Mine mysteriers perler og Min kunnskaps edelstener.

Hvordan skaper man et samfunn der hvert individ blir sett på som et skattkammer med

uante muligheter? Hvordan kan man utvikle potensialene til hvert enkelt menneske til beste for fellesskapet? Når det her snakkes om samfunn menes hele verden og alle mennesker uavhengig av geografi.

Verdensfred

Første premiss for å oppnå en flik av hva man mener med enhet, er verdensfred. Skal man fylle fattig/rik-gapet, skal man kunne gjøre noe effektivt med de store miljøproblemene, skal man kunne skape balanse i forbruk og etterspørsel er det en premiss som må ligge til grunn – samarbeid.

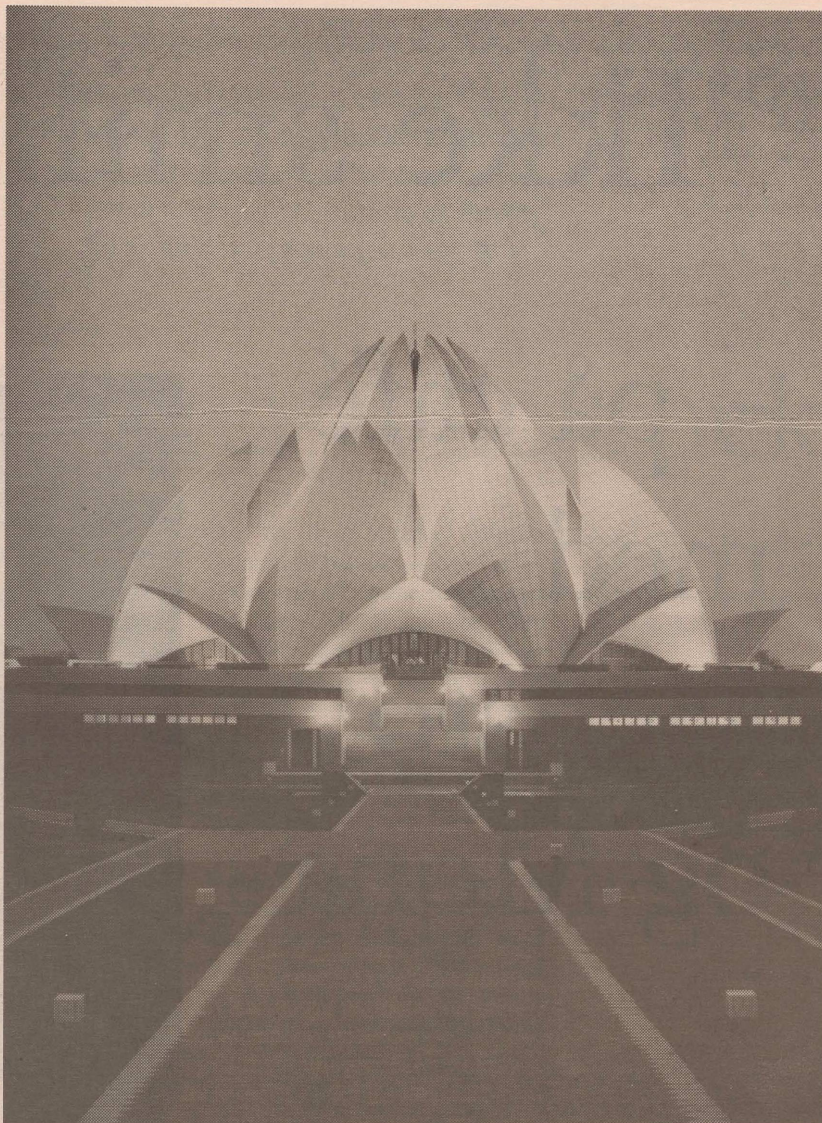
Man kan ikke løse globale problemer på lokalt plan, i alle fall ikke uten et samarbeid med de andre lokale regionene. For å oppnå dette er listen lang med forskjellige premisser som må ligge til grunn: Et globalt styringsorgan, likestilling

mellom mann og kvinne, utsettelse av alle former for fordommer og diskriminering, universelt internasjonalt språk, moralsk og åndelig økonomistyring, obligatorisk universell utdanning for hele den oppvoksende generasjon med mer, sies det i Bahá'í-troen.

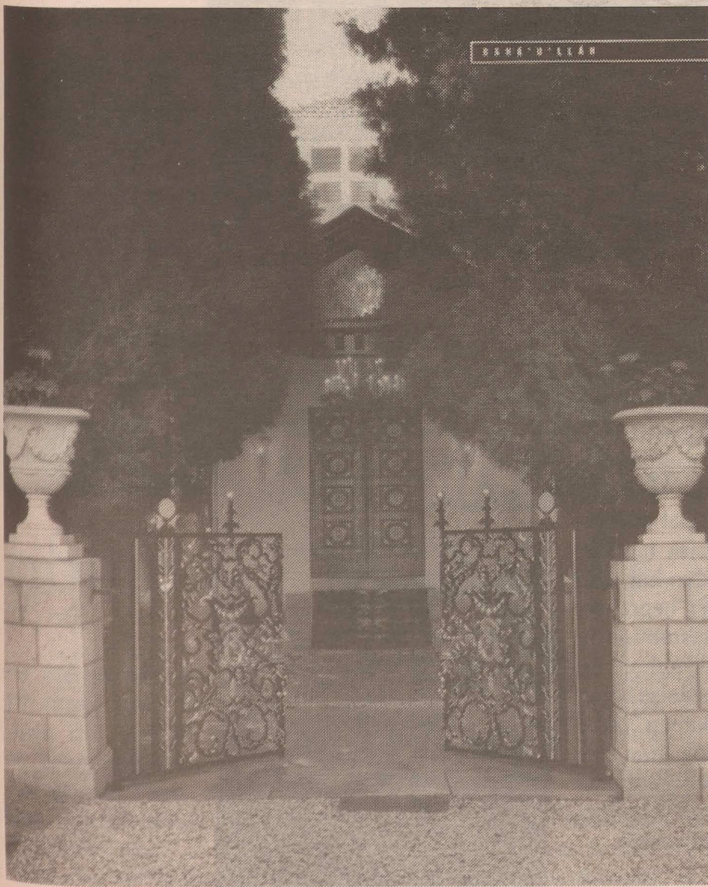
Som dere sikkert også har skjært er fred ikke det samme som rent fravær av krig. Likevel er dette noe Bahá'í-troen anser som en smal sak og helt uunnngåelig for menneskeheten, hvis ikke går det jo rett til Helvete! (Helvete er dog et begrep som ikke eksisterer i Bahá'í.)

Det hele handler om utvikling og evne til å fatte virkeligheten. Tenk deg å bli født uten verken øyne eller ører, man vil ikke savne det nevneverdig egentlig – før man innser hvordan det kunne vært.

Hadi Lile

MAGNET: Lotustempelet i New Delhi er den nest mest besøkte bygningen i verden, bare Eiffeltårnet i Paris trekker flere turister.

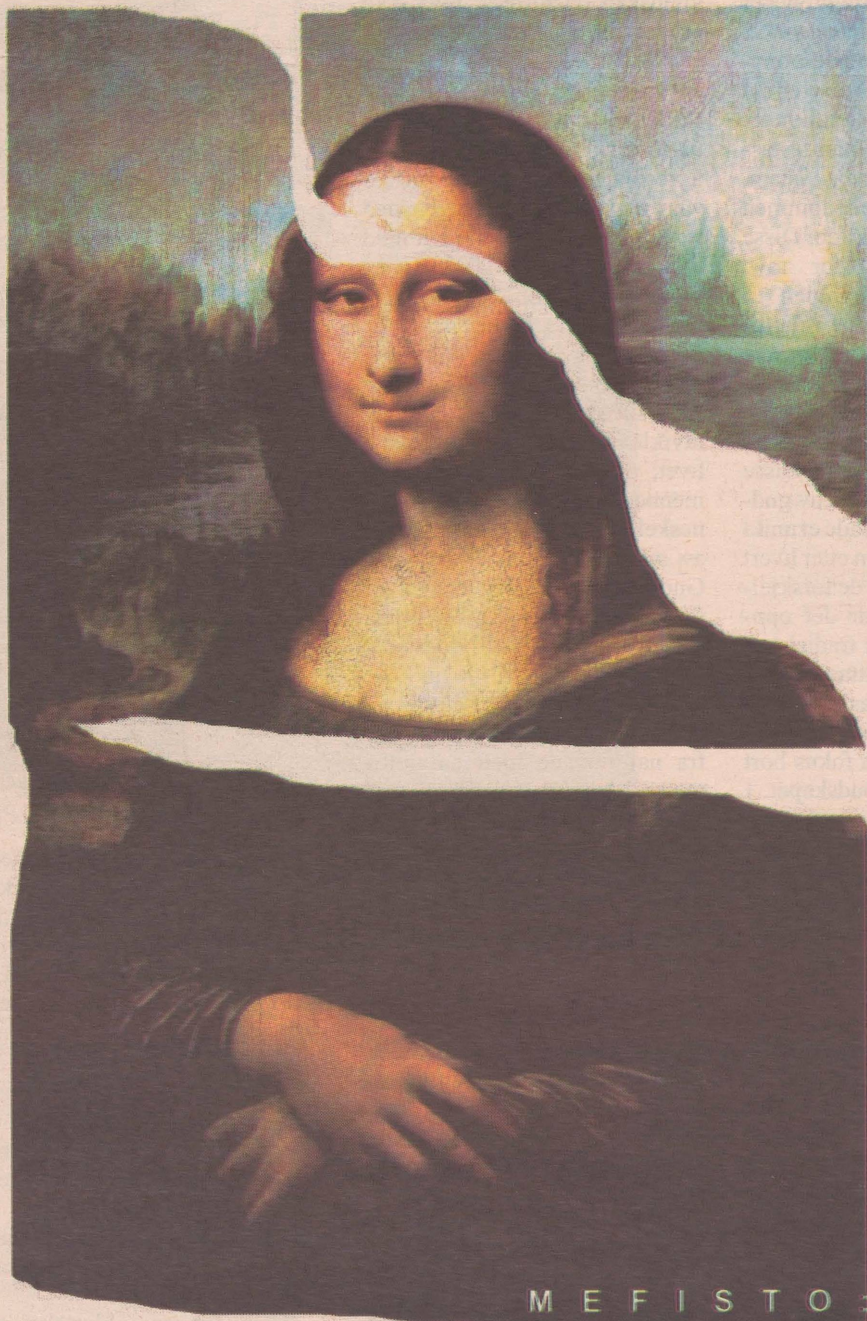

Et hellig sted – Porten til Bahá'u'lláhs gravmæle

”Ikke smil, Mona!”

– på café med Mefisto og Mona

Mefisto: jeg forstår hvert bidige ord du sier

Mona Lisa: jeg forstår ingenting av det du sier

Mefisto: jeg forstår hva du mener

”Sånn er det og sånn er det ikke.” Enten har du rett eller så tar du feil. Vår vitenskap er ubønhørlig på alle plan. Kvalitativt eller kvantitativt, deskriptivt eller normativt, etisk eller estetisk. Men hva om sannhet er grenseovergang og det rette er det tve-tydige og vage?

Det har lenge irritert meg at Mona Lisa smiler. Hva om hun ikke fortalte verden hvilken sinnstilstand hun var i? Hva om hun var uttrykkløs? Da hadde maleriet vært interessant og full av spørsmål som hver og en av oss kunne ha besvart forskjellig. Men det gjør hun ikke, Mona Lisa forteller alt og levner lite rom for tanker og assosiasjoner. Jeg tror det var Voltaire som sa; ”toppen av kjedsomhet er å fortelle alt”. Det blir som å se oppfølgeren av ”Da han møtte henne”, med tittelen ”Da han møtte Arne”. En vet liksom hva det går ut på denne gangen. Spenningen er borte, alt er fortalt.

Misjonen

Hvorfor blir da maleriet av Mona Lisa sett på som noe av det fremste innen kunst, og er det mest sette og elskede kunstverket i historien? Hva om vi ser på Mona Lisa som et ikon på vitenskapen vår. Vitenskapens misjon er å forstå verden. Vitenskapen forteller oss om verden, men forteller oss om verden på en ekskluderende måte. Vitenskapens ansikt ekskluderer andre kreative og alternative måter å forstå virkeligheten. Med andres ord:

Forstår vitenskapen noe mer enn seg selv? Ønsker vitenskapen å forstå noe annet enn seg selv? Er kunsten noe som helst bedre? Har Mefisto i Goethes Faust rett?

Som Kuhnske anti-nomier ser en oftere og oftere at hovedfagsstuderter ”bryter” med de etablerte vitenskapelige forestillingene og benytter begreper hentet ”utenfra”. Det blir stadig mer tydelig

at det snevre og lukkede systemet ikke er en tilstrekkelig forståelseshorison. Verden er større og mer mangfoldig enn hvis-p-så-q.

En metode

Vi kan kalle alt dette en samtale mellom Mefisto og Mona Lisa. Det er noe strengt misjonerende med Mona Lisa og vestlig vitenskap. En forsøker å skape forestillinger fremfor å gi rom for forestillinger. Gjennom én metode skal verden forstås. Det er kanskje derfor Mona Lisa har fått den anseelsen som den har, den forteller at verden er begrenset innenfor en forståelsesramme og det gir seeren en trygghet. En falsk trygghet og forståelse håper jeg. Hvis vitenskapen skal komme videre må den åpne sine forståelseshorison og godta det uttrykkløse, vage og tvetydige. Godta verden ganske enkelt.

Torgeir Knag Fyllkensnes

M E F I S T O

På dette kjenner jeg den lærde mann:

hva ikke han forstår er uforstand;

hva ikke han har hørt; er ikke til;

hva ikke han har målt; er gjøglespill;

hva ikke han har veid; har ikke vekt;

hva ikke han har myntet er defekt

(Goethe: Faust)

Limsniffing er tøft!

Så er det herved bevist, Gluecifer fra Oslo er Norges utvilsomt tøffeste band for tiden. Fra åpningen *I got a War* til avslutningen *Go Away Man* var dette en utrolig bra konsert.

Å kom ikke dette som noe sjokk og underteget; etter å ha sett dem to ganger før, var det på forhånd klart at de er et glimrende liveband. Derimot var det noe spenning knyttet til hvordan Feedback Scene ville fungere, men det viste seg etterhvert at det funka usedvanlig bra, tross for at lokalet i utgangsmarkedet har personlighet som en kjøpssangar.

Gluecifer var usedvanlig gjennomførte i sin sleazy amerikansk kulturstil. Captain Poon og Aldo Useless duellerer som to Chuck Berry kloninger på amfetamin, med bena plantet et godt stykke fra hverandre og gitarene hengende lavt. Vokalist Biff

Malibu, som for anledningen minnet mest om en sleip bruktbilselger, geleidet oss med på en reise i de musikalske fotsporene til MC5, The Stooges og ikke minst; AC/DC. Underveis legger de overhodet ikke skjul på sin uhemmede amerikafetisj. Alt dette mens bassist Stoom Hanks og trommis Danny Young legger ned urtichte rytmer. Det er nesten så en må ha spilt litt i band selv for å skjønne hvor gjennomført bra det er.

Nå kan ikke Gluecifer beskyldes for å ha oppfunnet kruttet, men når låtene er så bra og utførelsen sitter som et skudd gjør det ikke et døyt. Antrekket tyder forøvrig på at de har en solid dose selvironi og at de trives med det de gjør. Noe som er veldig bra for oss vanlige dødelige, for da kan det tenkes at de kommer tilbake om ikke altfor lenge. I mellomtiden skal undertegete holde pusten og vente. Det er nemlig sant som onkel Egon sier; det er rock som er herlig!

Thomas Johansen

Tribute to Turboneger

Banker pulsen litt raskere når du ser menn med bart kledd i dongeri fra topp til tå? Har du en hemmelig drøm om å bli kjempegod venn med en gammelmann? I så fall bør du ta turen gjennom Kaos 19.mai.

Da stiller fire av byens lokale rockeband for å hylle det legendariske bandet Turboneger. Initiativtakere er Denim Demons, som

hovedsakelig består av gutter fra musikklinja på Kongsbakken. Andre band som stiller er plateaktuelle The Nihilists, alltid tøffe Prosjekt HTLR SNTZLR og skrangleorkesteret Ass Cobra som har øvd i nærmere 20 timer spesielt for denne anledningen. Så møt opp i ditt beste dongeriantrekk, og husk; Don't say Motherfucker, Motherfucker!

ffinlad er mer enn Nokia og Finlandia. Det er også rockemusikk på sitt tilnærmet beste. Platene er ikke nødvendigvis nye, men de er finske. Bare det er en prestasjon i seg selv

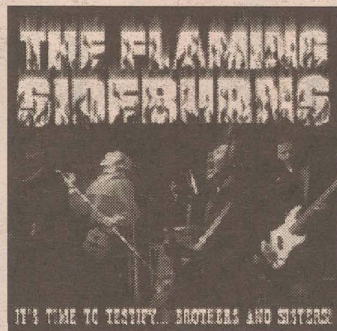
frekk finsk

Sauna fyllerock

musikk

The Flaming Sideburns – It's Time to Testify... Brothers and Sisters! (Bad Afro)

Fra de dype finske skogene kommer et band som for alltid vil føkke opp alle mine fordommer jeg har om finlendere som kliniske depressive alkoholikere og råkjørere. Jeg tror fortsatt at de drikker og kjører for fort, men etter å ha hørt Flaming Sideburns er jeg etter hvert overbevist om at de egentlig har det ganske bra.

Dette er svinetøff primal-saunafyllerock slik bare mennesker som ramlet Sonicsgryta som barn kan utføre den. Med skrikende saksofoner og bitende gitarer leverer disse finske fyrene

rock i grenselandet mot rockabilly. I den anledning vil jeg lansere begrepene saunabilly og vodkabilly.

Selv hevder de at de startet opp i 1965 som oppvarmingsgruppe for The Sonics og Little Richard. Deretter fulgte 30 år med turnering i Sør-amerika før de nå er kommet tilbake til europa. Nåvel, selv om musikken høres slik ut må nok denne påstanden tas med en liten klype salt.

Thomas Johansen

Lykkeleg miserabel

musikk

Leningrad Cowboys Terzo Mondo

Eit ska-groove ligg som ein frekk understraum langs heile reiseruta til Leningrad Cowboys. Ei rute som i følge dei sjølve denne gongen vil ta oss med til stadar dei aldri har vore og syna oss syn dei aldri har sett. Med denne rock'n roll -extravaganza velkomsten tek ein plass, og det blir kjærleik ved fyrste og siste blikk: *Happy Being Miserable* er med sine brektande-afro riff og Leningrad Ladies orientalske go-go koring så langt frå det miserable ein kan koma. Standar-sviske gitarsoloar som om dei var tekne rett ut frå det glade åtti-talet set eit lystig preg på det heile. *Abu Dhabi* er ein travade låt, me sit høgt til hest og med lommar fulle av whisky-flasker utan at dette tek glansen frå elefantane som er komne ned til elva for å drikka og dei svarte kvinnene som dansar så smidig i solnedgongen - på baksida av plateomslaget...

Men tru nå ikkje at Leningrad Cowboys har rykt opp sine finske-røter fullstendig utan nokon som helst form for refleksjon: *Lumberjack Lady* kan svinga

øksa, det feilar ikkje på det, og i ein vill kosakk-tango syng ho som det einsame arbeidsjernet ho er, om alle mannfolka ho har sendt vekk i påvente av *Mr. Right Guy*. Og får fylgje av eit unisont mannskor.

Det er òg verdt å dansa til *Monkey Groove*, og den lovande je t'aime starten i *I Hate You* vert brutalt avsløyst av ein hard-core realitet som til slutt tonast ned som ei kroppsleg etterpåstille mellom kvinne og mann- denne gongen også fylgt av same soft fløyelsteppes. Ikkje utan humor.

Leningrad Cowboys er cowboys, ingen tvil om det. Og frå Finland. Terzo Mondo er likevel ei litt ujamn plate, ein blir slengt hit og dit og får til slutt nok av rideturen. Men det ein ikkje får nok av er *Happy Being Miserable - dont tell me everything is all right cause I'm happy being miserable osv, osv, osv.* (Denne melodien resulterte i ei noko vill dansing i huset og eit brød fall ned og delte seg i hovudet på meg under overnemte refreng..)

Inger N. Bråtveit

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

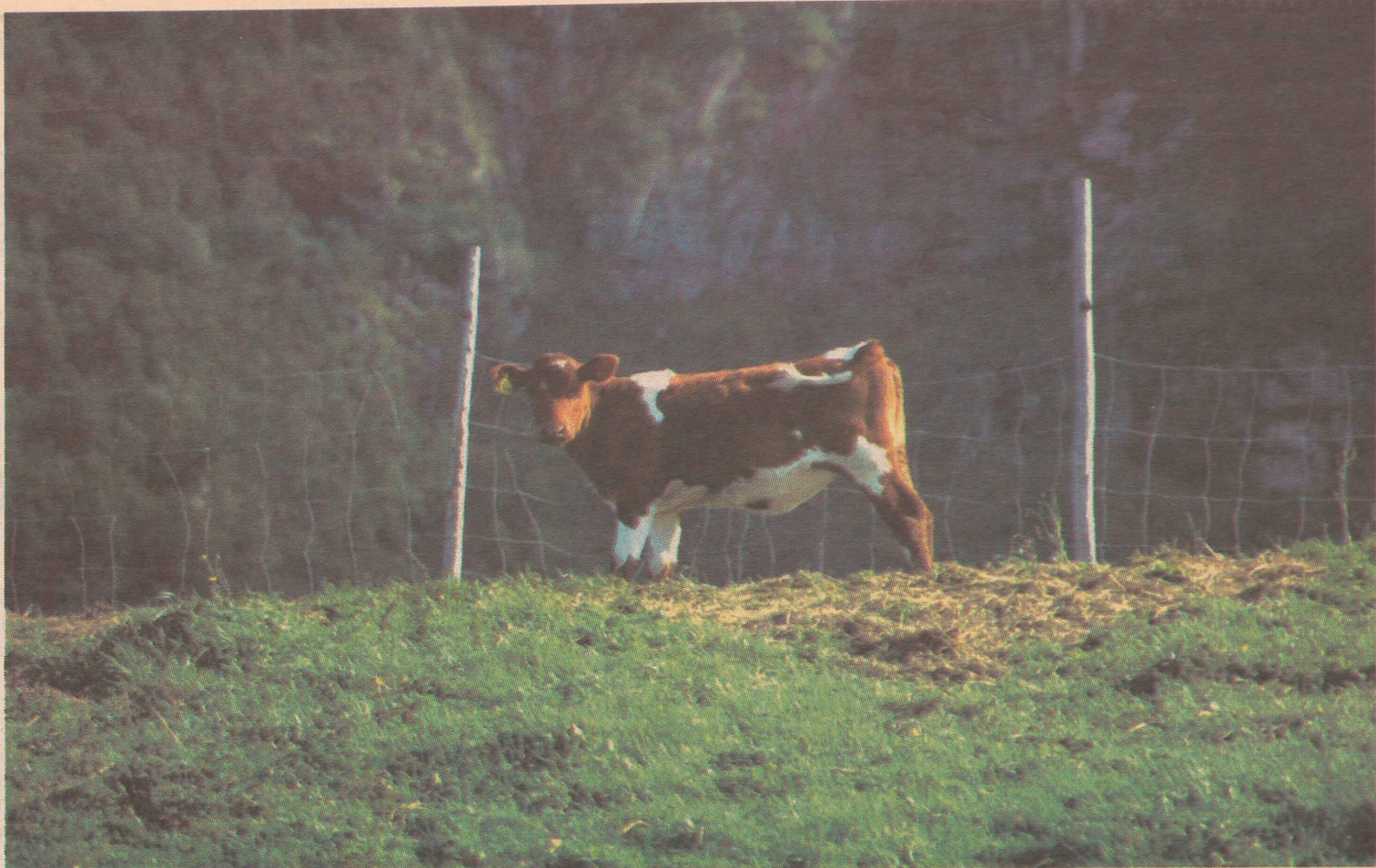

FOTO: MATTHIAS ZIELKE

ONSDAG

På *driv* er det konsert med **studentkorene** og **Ompagniet** klokka 14.00.

17
mai

Fra klokka 18.30 er det internasjonal kafé på *driv*, med variert underholdning. **Top Coat** spiller på Carl Johan Pub til og med lørdag...

Hele 17. mai programmet for Tromsø finner du på www.utropia.no

TORSDAG

Hålogaland Teaters **Brecht-kabaret** spilles på Mack-Kjelleren 18., 19., 20., 24., 25. og 30.

18
mai

FREDAG

På *driv* spiller DJ **Denny Nystad** fra Chicago i 4. etasje.

19
mai

Mikael Wiehe holder konsert på Mack-Kjelleren, mens **Zakalin** spiller på Victoria Fun Pub. På Kaos hylles gruppa **Turboneger** i hele kveld.

Blandakoret Nordaførr presenterer korforestillinga «**Her bor mitt folk**» på Polarmiljøsenderet i dag og i morgen.

LØRDAG

I Grønnåsen kirke har du mulighet til å oppleve litt **variert Bach** klokka 20.00.

20
mai

På Victoria Fun Pub spiller **Zakalin** i dag også... På *driv* blir det som vanlig DJ-er.

SØNDAG

Midnattsol internasjonale korfestival åpner med konsert i Tromsdalen Kirke.

21
mai

T.I.L. møter Odd Grenland klokka 18.00 på Alfheim Stadion.

MANDAG

Estisk Filharmonisk Kor holder konsert i KulturHuset i kveld. På Carl Johan Pub spiller **Øyvind Borch**.

22
mai

Blå Rock Café viser filmen «**The Corruptor**».

23
mai

På *driv* er det konsert med gruppa **Hermetikk** i kveld, mens **Ove und Roy** spiller på Carl Johan Pub i kveld og i morgen.

24
mai

Ingar Slettan Kolloen presenterer sin biografi om dikter **Tor Jonssons** underlige liv på **Litteraten** klokka 20.00, mens **To Trøtte Typer** underholder på Kaos.

25
mai

Minus Maja holder konsert på Kaos, mens **Steve Cooling Band** spiller på Victoria Fun Pub i dag og i morgen.

26
mai

På Teaterkaféen er det konsert med **Etnologic**, og **Krobandet** spiller på Carl Johan Pub i dag og i morgen.

27
mai

På **motorsykkelens dag** blir det oppvisning av diverse sykler i sentrum. Senjagruppa **Blått & Rått** spiller på Mack-Kjelleren i kveld, mens diverse DJ-er spiller på *driv*.

30
mai

Bjørn Eidsvåg holder konsert i KulturHuset klokka 19.30, mens **Ivan Jones** spiller på Carl Johan Pub.

I morgen viser Blå Rock Café Bruce Lee filmen «**Enter the Dragon**».